

60.002/x

Belföldi hírek

bb. 1. fokozódó közéleti aktivitás - napirenden: az egyetemi-
főiskolai hallgatók kommunista nevelése

i szű/tm/ny -cz

1974 november 21

a központi bizottság a párt ifjúságpolitikájának általános kérdéseiről, - 1970. februárjában - majd az állami oktatás helyzetéről és feladatairól - 1972. júniusában - mélyreható elemzés alapján olyan határozatokat fogadott el, amelyek az egyetemeken és a főiskolákon folyó oktató-nevelő munka elveit, feladatait, keretét és tartalmát is hosszú időre meghatározzák. az azóta eltelt időszak eredményeit és a továbblépés lehetőségeit összegezték legutóbb az illetékesek, erről tájékoztatták szőke sándort, a magyar távirati iroda munkatársát.

az összegezésből kiderül, hogy máris megmutatkoznak azok az eredmények és kedvező változások, amelyek a párthatározat nyomán tett intézkedések hoztak. az ifjúság kommunista nevelése szempontjából is jelentős, hogy az egyetemeken és a főiskolákon megnövekedett a hallgatók közéleti aktivitása, amelyhez megfelelő keretet teremtettek számukra. az egyetemek és főiskolák új szervezeti és működési szabályzatai biztosítják az intézmények vezető testületeiben a hallgatók részvételét is. az ötvös loránd tudományegyetem vezető testületének, az egyetemi tanácsnak például 30 százalékát a hallgatók adják, a budapesti műszaki egyetem 52 tagu egyetemi tanácsában 9 hallgató foglal helyet.

/folyt köv/

-1-

o

bb 1. / fokozódó közéleti...1.folyt/ny

a diákok képvisellete az alsó szinteken is megvalósul és - a pártszervezetek irányításával, a kisz vezetésével - mindinkább folyamatos és sokrétű közéleti tevékenységgé fejlődik. az eddigi tapasztalatok kedvezőek, az ifjúság képviselői felelősségteljes munkát végeznek, a hallgatókat érintő kérdésekben reálisabb döntések születtek, mégpedig élénkebb viták, alaposabb mérlegelés után. tovább szélesedett az egyetemi hallgatók önkormányzata a kisz érdekvédelmi tevékenysége révén. jelentős szerepe van a kisz-szervezeteknek az állami támogatások, szociális ösztöndíjak odaítélésekor, a menzai ellátás ellenőrzésében, a diáktothonok - kollégiumok - vezetésében.

az egyetemek és a főiskolák belső életében fontos aktivizáló szerepe van a tudományos diákköröknek, amelyek egyre inkább az elmélet és a gyakorlat összekapcsolását szolgálják. bár a hallgatóknak csak kisebb része diákköri tag, - mintegy 10-30 százalékuk - a munka színvonala, az öntevékenység jellege, az oktatókkal való új típusú munkakapcsolatok megvalósulása közvetve az ifjúsági többségére is hat. a tudományos diákköri dolgozatok témaválasztása is általában olyan, hogy a hallgatók figyelmét a társadalmilag fontos feladatok megoldására irányítja. gyakran ipari vállalatok, kutató intézetek által meghirdetett konkrét fejlesztési témák kidolgozásába is bekapcsolódnak a diákkörök.

a fokozódó közéleti aktivitás részeként országos mozgalom bontakozott ki az elmúlt években az egyetemi kisz-szervezetek kezdeményező közreműködésével a fizikai dolgozók gyermekeinek megsegítésére, a tanulási feltételeikben fellelhető hátrányok megszüntetésére. az egyetemista diákok előkészítő tanfolyamokat szerveztek a fizikai dolgozók gyermekei számára, tanulmányi táborozásokat rendeznek, levelező tanfolyamokat, tartanak számukra. hasonló tevékenységgel segítik a szakmunkásképzés színvonalának emelését is, a vidéki kisiskolák gondjainak csökkentéséhez pedig társadalmi munkával - például kollégium-építéssel - járultak hozzá. a szakmai társadalmi munkavállalásnak számos, más értékes tapasztalatot nyújtó területe is kialakult. a budapesti egyetemisták például, az egyetemisták a fővárosért, a főváros az egyetemistákért, akcióban szakmai tudásukkal és fizikai munkával járulnak hozzá budapest műszaki, gazdasági és szociális problémáinak megoldásához. évente mintegy 150 diplomaterv, diákköri dolgozat, évfolyam-terv készül a főváros, illetve a kerületi tanácsok számára. az orvostanhallgatók például az üzemorvosi hálózat munkáját, a közlekedésrendészet tevékenységét segítik.
/folyt köv/

-2-

bb 1. / fokozódó közéleti....2.folyt/ny

mindezek együtt is szemléltetik azt a fokozódó közéleti aktivitást, amely az egyetemi ifjúság körében egyre inkább kibontakozóban van, és amelyben a szocializmus építésének konkrét feladataival és perspektíváival való azonosulás tükröződik.

az egyetemi, főiskolai ifjúság kommunista nevelésének eredményeiben fontos szerepet játszott az oktató-nevelő munka fejlődése. ez természetszerű is, hiszen az egyetemeken, főiskolákon az intézmények jellegénél, rendeltetésénél fogva a nevelés legfontosabb része az oktatás, a tananyag világnézeti tartalma és meggyőző ereje. különleges szerep jut ebben a marxizmus-leninizmus oktatásának. ezért a párt és az állami szervek egyaránt megkülönböztetett figyelmet fordítanak a marxizmus oktatásának színvonalára, eredményességére. az 1972-es párthatározat az egyetemi és a főiskolai marxizmus-oktatás fogyatékosaira is rámutatott, így bírálta azt elvontságáért, azért, hogy a szocializmus építése, és a nemzetközi helyzet által felvetett és az ifjúságot érintő problémákra nem reagál kellő meggyőző erővel. azóta jelentős változások indultak meg a marxizmus-leninizmus oktatásában is. módszertani értelemben: szélesedett a tanulócsoporthoz oktatás, amely az oktatók és a hallgatók közötti intenzívebb, személyesebb jellegű kapcsolatokra ad módot. kibontakozott és a diákok körében népszerűvé vált a speciális kollégiumok rendszere, amelyek könnyebben kapcsolódnak a fiatalok politikai-világnézeti érdeklődéséhez. a marxizmus-leninizmus oktatásának tartalmáról pedig megállapítható, hogy az utóbbi években közelebb került a szocializmus gyakorlatához, a korábbinál meggyőzőbben ad választ napjaink világnézeti, társadalmi kérdéseire. az elemzések-ből az is hangsúlyozottan kiderül, hogy az ideológiai-politikai nevelés feladatai ma már nem kizárólag a marxizmus-leninizmus oktatóira hárulnak: az egyes szaktárgyak nagytekintélyű tudós előadóinak rendkívüli lehetőségeik vannak arra, hogy személyes meggyőződésük, világnézetük érvényre juttatásával világnézetileg formálják hallgatóikat. tudományos életünk egészét nagyfokú társadalmi, közéleti aktivitás jellemzi, és ez az egyetemi oktatók személyes példája révén is nagy nevelő erő. /mti/

-3-

bb 2. várhatóan túlteljesíti idei tervét az építőipar - hatékonyabb munka, mérsékeltebb árszintemelkedés

i sb/s/ny ie hgy

1974 november 20

az építésügyi és városfejlesztési minisztérium előzetes számvetést készített az ágazat idei tervének várható teljesítéséről. az eddig elért tényleges eredmények és az építési szervezetektől az év utolsó két hónapjára kapott előrejelzések szerint számítani lehet arra, hogy a kivitelező építőipar a múlt évvinél öt-hat százalékkal több építési és szerelési munkát valósít meg, és így idei tervét több mint egy százalékkal túlteljesíti. az eredményekhez jelentősen hozzájárult a kongresszus tiszteletére kibontakozott széleskörű verseny és a felajánlások teljesítését segítő, megalapozó technikai fejlesztés, gépesítés.

az év utolsó két hónapjában várhatóan megérkező berendezésekkel együtt az idén mintegy másfélszer annyi korszerű gépet szereznek be, mint tavaly. az építés korszerűsítését célzó állóeszközfejlesztési előirányzatot mintegy 200 millió forint értékű befektetéssel teljesítik. a legnagyobb saját beruházások közül az év első felében adták át budapest negyedik házgyárát. nemrégiben fejezték be a kelet-magyarországi közmű-és mélyépítő vállalat központi telepének építését az utolsó simításokat végzik a veszprémi házgyár, a nógrád megyei és a 22. számú vállalat központi telepeinek építésénél. így az építőipar az idén 5.500 négyzetméter üzemi csarnokkal, 16 ezer négyzetméter alapterületű raktárhelyiséggel gazdagodott, és a budapesti, illetve a veszprémi házgyárral évi hatezer lakás felépítéséhez szükséges elemgyártó kapacitással bővült.

az építőipari termelés beruházási feladatai csak az évm és más minisztériumi, tanácsi vállalatoknál növekedtek. elsősorban a lakásépítés és a közműépítés meggyorsításával emelkedett erőteljesen a célcsoportos és egyéb állami beruházások volumene. ugyanakkor az egyedi nagyberuházásoknál az előkészítés hiányszágai miatt kevesebb feladatot kapott a kivitelező építőipar, s bár a megállapodás szerinti megbízásokat teljesíti, mégis az előző évinél kevesebb építési munka valósul meg.

/folyt köv/

-4-

bb 2. / várhatóan túlteljesíti....folyt/ny

a kivitelező építőipar az idén várhatóan 49 ezer lakást ad át, mintegy 4500-zal többet az előző évinél. az idei terv azonban 50 ezer lakás felépítését irányozta elő, tehát az elmaradás mintegy ezer lakás. az építőipari szervezetek ugyanis várhatóan 1500 lakással kevesebbet adnak át előirányzatuknál és ezt a hiányt elsősorban az évm vállalatok túlteljesítése mérsékelheti, hogy ha a ganz mávag az ütemterv szerint szállítja és felszereli a többihez szükséges lakóházak felvonóit. a lakásépítő évm vállalatok munkájához jelentősen hozzájárulnak a házgyárak. e korszerű üzemek termékeiből az idén 24 700 lakás épül, 600-al több, mint amennyit a vállalatok tervei előirányoztak.

az idei terv a kivitelező építőipar termelékenységének négy százalékos növelését írta elő, de várhatóan 4,5-5 százalékkal nő. emellett kedvező az is, hogy az építési és szerelési munkák árszintje az előirányzott három helyett alig 2 százalékkal emelkedik. /mti/

-. -

bb 7. szőlőisten tiszteletére

vid/ká/ny -cz

1974 november 20

fenékpusztán - ahol dr. sági károly muzeumigazgató irányításával idén folytatódott az ásatások - újabb értékes lelet, egy római-kori diszláda bronzverete került elő. a figurális disztésű ládaveret egy, a szőlőistenek rendezett ünnepi jelenetet ábrázol. jól kivehető a vereten az akkor használatos hangszerek, a cintányér, a tuba, a sip és a lant.

az újabb lelet kiegészíti azokat a korábbi tárgyakat, amelyek a római szőlőkultúra kiterjedtségét igazolják. /mti/

-. -

-5-

bb.3. nyolc szocialista ország grandiózus vállalkozása - kezdődik a kommunisták című film forgatása

t r6/gg/hi/fé hgy

1974. november 21.

november 26-án, kedden reggel 9 órakor egy osztrák turista-hajó köt ki a vigadó téren, fedélzetén ottó skorzeny-vel, az ss első számú „emberrabló specialistájával”, feladata, hogy különítményével állítsa félre a hitler számára már megbizhatatlan kormányzót, horthy miklóst.

az esemény a valóságban 30 évvel ezelőtt történt, s a helyszínt a filmfelvétel kedvéért öltöztetik a korabeli dicstelen jelmezbe. a nyolc szocialista ország közös produkciójaként készülő „kommunisták”, című négyrészes film magyarországon játszódó részének felvételei kezdődnek ezzel a jelenettel. főrendezője: juriy ozerov, a nálunk is emlékezetes sikert aratott „felszabadi-tás”, lenindijas alkotója. a grandiózus mű magyar társrendezője köő sándor így vall a vállalkozásról:

- a film talán a legjelentősebb a szovjet pártkongresszus tiszteletére készülő alkotások között. háttérül a sztálingrádi csatától berlin elestéig bekövetkezett háborus események szolgálnak, s lényegében a kommunisták vezetésével folyó ellenállási mozgalmaknak, amelyek a fasizmus leverését tüzték ki célul, helyet kapnak mind azok a próbálkozások, amelyek a hitleri fasizmus ellen irányultak: például megelevenedik a varsói felkelés, a szlovák partizán felkelés, a tito vezette jugoszláv partizánháború, s számos antifasiszta megmozdulás. a különböző epizódokat kivétel nélkül az eredeti helyszíneken forgatták, illetve forgatják. a történelemre, a világháború menetére nagy jelentőséggel bíró események sodrában a magyarországi cselekmények a horthy kudarcot valló kiugrási kísérlete - szinte epizódoként fogható fel. érdemeikhez méltón ábrázolódnak majd a magyar kommunisták, az illegális baloldal vezetőinek törekvései, a magyar frontba tömörült háboruellenes erők tettei, így a horthyhoz intézett memorandum, amely népünk érdekében a budapesti munkásság fölfegyverzését, minden hitler-ellenes katonai erő összefogását követelte. mindenütt az illető ország színészei játsszák a szerepeket, s az elkészült filmben is anyanyelvükön fognak megszólalni.

/folyt.köv./

állít emléket a történetben megelevenednek azok a mozgalmak,

-6-

bb.3./ nyolc szocialista...1.folyt./fé

a felvételek november 26-tól kezdődően körülbelül két hónapig tartanak, zömmel budapesti, illetve pest környéki külső helyszíneken. érdekesség, hogy műtermi felvétel szinte egyáltalán nem lesz. a stáb munkájában konzultánsként részt vesz n.gluhov, a moszfilm stúdió katonai szakértője is. a szokatlanul sok és nagy területen folyó külső felvétel nem kis feladat elé állítja a budapesti rendőr-főkapitányságot is: forgalomelterelésekre, ideiglenes jelzőtáblák felállítására lesz szükség, parkolási tilalmak lépnek életbe arra a néhány órára, amíg a felvevőgépek dolgoznak. ezért az illetékesek előre is kéri a budapestiek türelmét és belátását, fegyelmezettségükre appellálnak, hiszen egyetlen oda nem illő tárgy - például egy modern gépkocsi - tönkretetheti a több órás, sok száz embert, rengeteg harci-technikai eszközt felvonultató forgatást. a különböző átmeneti forgalomkorlátozásokról, elterelésekről egyébként rendszeresen, előre tájékoztatják majd a főváros lakóit.

aligha volt hasonló nagy feladata vayer tamásnak, a film díszlet- és jelmeztervezőjének, hiszen utcákat, tereket kell a három évtizeddel ezelőtti, tépett köntösükbe öltöztetni.

- a legnagyobb munkát a parlament előtti térség korhű átszerelése jelenti, a modern kandelábereket „el kell tüntetnünk”, s koronás nemzeti zászlókkal kell dekorálnunk. bizonyára meglepik majd a budapestieket azok a feliratok, plakátok, amelyek mind-mind 1944 őszét idézik. lesznek olyan méretű díszletezési munkák, amelyeket egy-két nappal korábban el kell kezdenünk, de mihelyt lehetséges, eltüntetjük ezeket a koremlékeket.

patinás városrészünk, a halászbástya, s a bécsi kapu környéke december első napjaiban fegyverropogástól lesz hangos: a testőrezred ellenállása elevenedik meg. de „csata nyomát”, mutatja majd például a szent istván park és a balzac utca sarka is, ahol - a történelmi tények szerint - a németek megtámadták és lelőtték a fiatal horthyt kísérő testőröket.

a négyrészes film joggal számíthat a közönség felfokozott érdeklődésére, nos a tervek szerint 1976-ban tűzik műsorukra film-színházaink. az ndk-ban, csehszlovákiában és bulgáriában már befejezték a munkálatokat, de a többi szocialista országban például a szovjetunióban, lengyelországban, romániában és jugoszláviában még csak ezután keltik életre a világtörténelmi napokat./mti/

-7-

bb.4. a józsefvárosi kisiparosok munkája - a kerületi tanács fejlesztési elképzelései

i gy/pá/hi/fé -cz 1974.november 21.

az utóbbi öt esztendőben több mint 200-zal csökkent a józsefvárosban kiadott iparengedélyek száma. ezeket munkaviszony mellett váltják ki, illetve nyugdíjasok kérik, tehát nem teljes értékű szolgáltatás van mögötte. a nyilvántartott 79-féle szakma csaknem mindegyikének van „képviselője”, a viii.kerületben is - állapítja meg a tanácsi ipari osztálynak legutóbbi felmérése. a szakemberek az alapos vizsgálat eredményei alapján tervezik meg a lakossági szolgáltatások továbbfejlesztését.

a tapasztalatok szerint a kisiparban is van divatos szakma, amelyet többen gyakorolnak a szükségesnél, ugyanakkor más szakmákban nem tudják kielégíteni a lakossági igényeket. megnövekedett például a gépkocsik száma, ezzel együtt azonban nem gyarapodott a kisiparosok száma. ennek fő oka: helyigényes a szakma, a kerületben pedig igen sok a szanálás, s a meglévő kisiparosok részére is nehéz új műhelyt biztosítani. jelenleg mindössze 15 autószerelő kisiparos dolgozik a városrészben, továbbá 47 műszerész, 84 lakatos. e szakma képviselői nagyrészt közületeknek dolgoznak, az utóbbiak ráadásul zajosak, ezért új iparengedélyeket nem ad ki a kerületi tanács. jelenleg 22 órás mesternak van műhelye a józsefvárosban, többségük idős ember, akik mind kevesebbet vállalnak. a kerületi tanács ipari osztálya az utóbbi esztendőben az építőipari szakmában több új iparigazolványt adott ki. a bádogosok, kályhások, kőművesek, szobafestők, épület- és butorasztalosok, tetőfedők és ácsok szívesen látott emberek a józsef városban. ennek ellenére számuk évről évre csökken. jelenleg mindössze 12 kőműves, nyolc tetőfedő, 26 villanyszerelő dolgozik. a javítást végző cipészek száma 68. a tanács a szolgáltatóipar gyakorlásához működési engedélyt ad olyan jól dolgozó üzemi szakmunkásoknak is, akik vállalkoznak a „második műszakra”, a bádogos, kőműves, asztalos és cipész szakmáju iparkérelmeket soron kívül elintézik.

a tanács szakemberei a kerületben működő szövetkezetek munkáját folyamatosan ellenőrzik. jelenleg 196 szövetkezetben vizsgálják rendszeresen: betartják-e a kulturált kiszolgálás, a tisztaság, követelményeit, s az árszabályokat. a jegyzőkönyvek tanúsága szerint mind kevesebb az ilyen természetű panasz./mti/

.-

-8-

bb.5. a „körhinta”, folytatása - új magyar zenés mű bemutatója a déryné színházban

i nn/tm/hi/fé hgy

1974.november 21.

új magyar zenés játék bemutatójára készül az állami déryné színház társulata. november 26-án este kerül először a közönség elé nádasdy lászló - ránci györgy - vargha balázs forog a körhinta című új zenés színjátéka. mint a cím is utal rá, az új bemutató a hajdani nagyszerű film, a körhinta folytatása lesz. a történet kezdetén az egykori film szerelmespárja: biró máté és pataki mari már „beérkezett”, emberek. felnőtt lányuk van, olyan mint annakidején mari volt. máté, aki tekintélyes tsz-elnök, vigyáz, nehogy lánya „méltatlan”, házasságot kössön. ám a kis mari is elmegy a debreceni vásárra, ahol annakidején szülei megismerkedtek, és ott beleszeret a mai falu „fekete bárányába”, sandriba. hiába telt el 20 év, hiába változott meg azóta sok minden, a szerelmeseknek - ha átlépi a családi előítéletek korlátait - ma is meg kell küzdeniök boldogságukért.

a déryné színház ujdonságát kertész lászló állította színpadra, a koreográfus barta judit, a karmester lászló endre, illetve orosz istván. a főbb szerepekben kutas józsefet, szele margitot, németh hajnalt, köves gézát láthatja majd a közönség./mti/

.-

bb.6. damjanich tajtékipipája

vid-ká/fé -cz

1974.november 21.

tolna nagyközségben sokan megcsodálják idős prajda vendel nyugdíjas hajóács házi pipamuzeumát. a szobája egyik falán kifüggesztett pipagyűjteményben a duna medréről kihalászott kétszáz esztendőss, égetett agyag és török pipáktól kezdve a tirolai, svájci porcellánokon át a legszebb selmeci tajtékipákig sokféle változat látható. a félszáz darabból álló gyűjtemény legbecsesebbje damjanich jános tábornok tajtékipipája. a szabadsághős ennek kupakjába vésette nevének kezdőbetűit és a hatos számot, hogy el ne cserélje. a szájhagyomány szerint ugyanis huszonnégy ilyen szép tajtékipipája volt./mti/

.-

-9-

bb.8. parkerdő a sóstónál

vid-ká/fé -cz 1974.november 21.

a nyiregyháza melletti 370 hektáros sóstói erdőt parkerdővé alakítják át. az idén 50 hektáron vágták ki a beteg fákat, távolították el a száraz ágakat, képeztek ki sétautakat. a felső-tiszai erdő- és fafeldolgozó gazdaság munkásai ezenkívül 6 esőházikót és csaknem félszáz pihenőpadot helyeztek el.

a jövő évben folytatják a 85 ezer lakosu megyeszékhely erdejének csinosítását./mti/

-. -

bb.9. hangtompító készülékek

vid-ká/fé -cz 1974.november 21.

a somogy megyei finommechanikai és gépjavitó vállalat két évvel ezelőtt vásárolta meg sárdi györgy gépészmérnök és társainak hangtompító találmányát. ezt követően gyártását is megkezdték és tavaly már három millió 116 ezer forint értékben állítottak elő ilyen berendezést az ország üzemeiben, intézményei számára. a különböző nagyságu zajcsökkentő készülékek iránt igen nagy a kereslet. ebben az esztendőben eddig több mint öt millió hatszáz ezer forint értékű hangtompító-készüléket hoztak forgalomba. a hő- és vízálló készülékeket az igényeknek megfelelő nagyságban gyártják, a hatvan centiméter nagyságtól a két, három méteresig. a pécsi orvostudományi egyetem klinikájának szállították az eddigi legnagyobb zajcsillapítót. a zajártalom ezekkel a készülékekkel jelentősen csökkenthető.

a vállalat zajszintmérő berendezésével kívánságra bárhol megállapítja, hogy az adott környezetben, épületben milyen típusu hangtompító-készülékre van szükség, s azt szállítja is./mti/

-. -

-10-

bb. 10. felújították a dunaujvárosi művelődési házat

vid/ká/rj -cz 1974. november 21.

a városalapítás első éveiben épült dunaujvárosi bartók béla művelődési ház felújításra szorult. külső és belső renoválására az elmúlt hónapokban több millió forintot fordítottak. megnagyobbították a színpadot, bővítették a világosító berendezéseket, javították a nézőtér akusztikáját, kicserélték a széksorokat. a művelődési ház színháztermében az őszi-téli-tavaszi évadban hatvanöt különböző előadást rendeznek. ebből huszonhét lesz a színházi. tizenkettő a bábelőadás, ezenkívül tizennyolc kamaraszínpadi bemutatót és nyolc hangversenyt rendeznek. /mti/

-. -

bb. 11. ifju „közművelődési mérnökök,, szekszárdon

vid/ká/rj -cz 1974. november 21.

„közművelődési mérnökké,, szegődött rövid időre a szekszárdi babits mihály művelődési központ ifjusági klubjának huszonkét tagja. a különféle foglalkozásu - pedagógus, képző- és iparművész, újságíró, stb.- fiatalok kulturális és szociográfiai felmérést folytattak a megyeszékhely szekszárd-szőlő-hegy nevű peremkerületében, ahol a régi, elavult művelődési ház korszerűsítését tervezi a városi tanács. a városközponttól öt-hét kilométernyire lévő, faluszerű peremrészt mintegy négyszázan lakják állandóan.

a fiatalok megállapították, hogy a lakosok többsége jól érzi magát a város zajától távolabb eső településen, nincs szándékában beljebb költözni. jelenlegi kulturális helyzetével azonban elégedetlen. erre, az igényekhez, szükségletekhez igazodó reális lehetőségek felmérésére terjedt ki elsősorban a fiatalok vizsgálata. a kérdőíveken csaknem harminc kérdésre választ kérve elemezték az ott élő lakosság kulturális helyzetét és érdeklődési körét. a felmérés szerint szükség van a helyben működő művelődési intézményre. a városi tanács ennek megfelelően tervezi meg a szekszárd-szőlőhegyi művelődési ház korszerűsítését, berendezését. /mti/

-. -

- 11 -

7.50 rj

g20g

bb. 12. intézkedések fejér megyében a közlekedés biztonságáért
vid/ká/rj -cz 1974. november 21.

fejér megyében a gépjárművek száma meghaladja az 58 ezret és évről évre növekszik a megyén áthaladó forgalom is. ennek következtében az idén tovább emelkedett a közlekedési balesetek száma. a baleseti okok között változatlanul a gyorsajtás vezet.

a közlekedésbiztonság fokozására fejér megyében számos intézkedést tettek. az idén 400 utkereszteződést átépítettek, 283 utcsatlakozást megszüntettek, gondoskodtak az új jelzőtáblák kihelyezéséről és a kilátást gátló akadályok megszüntetéséről. a 6-os főközlekedési útról kitiltották a lassu járműveket, előkészítés alatt áll a 8-as és 81-es főútvonal hasonló forgalomszabályozása. a közlekedési balesetek csaknem 15 százalékát a gyalogosok és a kerékpárosok okozzák, ezért a fejér megyei közlekedésbiztonsági tanács széleskörű felvilágosító, szabálymagyarázó előadás-sorozatot szervezett. négyezer fogatolt jármű és segédmotorkerékpár vezető tett kresz-vizsgát. /mti/

-.-

bb. 13. pázsittal védik az eróziótól badacsonyi szőlőtábláinak értékes termőtalaját

vid/ká/rj -cz 1974. november 21.

a badacsonyi állami gazdaság badacsonyi területén eredményes nagyüzemi kísérleteket folytattak a hegylejtőkön okozott eróziós károk mérséklésére. a záporok és esők óriási károkat okoznak a hegyoldalak szőlőültetvényeiben, ott a legértékesebb termőréteget hordja le a domboldalokról. az eróziós károk csökkentésére szárazságtűrő, évelő növényekkel füvesítették be a szőlőket, az elmúlt évben 100, az idén 130 holdon. a két évi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a sűrű pázsit megakadályozza a vízmosások kialakulását, a talaj tápanyagtartalmának kilugozását, a gyepek gyökérzete pedig a talaj belső rétegeit védi az eróziótól.

/folyt.köv./

7.55

- 12 -

g²⁰g

:bb. 13. / pázsittal védik... 1. folyt./rj

egyetlen aggály merült fel a kísérletek kezdetén: az évelő füvek versenyben párologtatják majd a szőlővel a vizet. ezt a gondot a gyakorlat oldotta meg. a tapasztalatok ugyanis azt bizonyítják, hogy a sűrű gyepek védi a talaj vízkészletét.

az eróziós károk mérséklésére alkalmazott évelő pázsitfüvek alacsony növésiük, amelyek magasságukkal nem zavarják a szőlő fejlődését. egyébként kémiai eszközökkel és kaszálással is lehet szabályozni a fű nagyságát. /mti/

-.-

bb. 14. gépvásárlások, tároló- és raktárépítések a fejér megyei termelősövetkezetek jövő évi beruházásainak előterében

vid/ká/rj -cz 1974. november 21.

jól megfontolt, anyagilag megalapozott beruházási tervet készítettek 1975-re a fejér megyei termelősövetkezetek. a negyedik ötéves terv utolsó esztendejében négyszázhetvenhárom millió forint értékű beruházás megvalósítását tüzték célul. a legnagyobb figyelmet a gépesítésre fordítják, tizenhat millió forinttal többet - összesen 204 millió forintot - fordítanak majd új traktorok, kombájnok, erdő- és munkagépek beszerzésére a gazdaságok, mint építkezésre.

a gépvásárlások mellett új állattartó telepeket is építenek a tervek szerint jövőre 2500 új szarvasmarha-férőhely építését kezdik meg. ebből 1400 szakosított telepen került tető alá. szorgalmazzák a sertéshústermelés fejlesztését is: jövőre 3743 sertésférőhely épül meg.

évek óta gondot okoz a megyében a termés elhelyezése. ezért a közös gazdaságok jövő évi beruházáspolitikájának lényeges része a tároló- és raktárépítés. a tervek szerint 1975-ben 4500 vagonnyi terményt befogadó raktárakat építenek. növelik a takarmánykeverő-kapacitást is óránként 37 tonnával.

a zöltségprogram sikeres megvalósítása érdekében újabb 41.800 négyzetméternyi területen kezdenek fóliás zöltségtermelést a gazdaságok. ebből huszezer négyzetméternyi fűthető fóliaház lesz.

a jövő évi beruházási programot nagyrészt saját erőből valósítják meg a fejér megyei közös gazdaságok. /mti/

-.-

8.05 rj

- 13 -

g²⁰g

bb 15. megkezdte munkáját a magyar belgyógyászok 25. kongresszusa

t mir/s-ju hi -cz

1974. november 21.

csütörtökön a magyar tudományos akadémián megkezdte munkáját a magyar belgyógyász társaság ez évi - sorrendben 25. - kongresszusa. a három napos tudományos tanácskozáson több mint 100 előadás hangzik el, s félezer hazai és számos külföldi szakember vitatja meg a belgyógyászat legaktuálisabb kérdéseit. a legtöbb előadás a magas vérnyomás, valamint a véralvadási zavarok és a szív ritmuszavarainak kezelésével foglalkozik. emellett több érdekes beszámoló ismerteti majd a vesebetegségek, a fehérvérűség és az emésztőszervi betegségek gyógyszeres kezelésének legújabb eredményeit, bizonyítva, hogy nemzetközi viszonylatban is élenjáró gyógyszeriparunk gyártmányai sokoldalú, széles lehetőséget biztosítanak e betegségek korszerű kezeléséhez.

a tanácskozáson - amelyet dr. magyar imre, a magyar belgyógyász társaság elnöke, a semmelweis orvostudományi egyetem i. sz. belgyógyászati klinikájának igazgatója nyitotta meg - részt vesznek a szomszédos szocialista országok belgyógyász társaságainak küldöttei is. /mti/

..

bb 16. budapesti közlekedési balesetek

tm-ju -cz

1974. november 21.

xx. kerület szentlőrinci uton a dimitrov tsz bejáratánál schuszter márton 26 éves esztergályos, budapesti lakos motorkerekpárral egy lovaskocsinak ütközött, és olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt. a lovaskocsi hajtója könnyen sérült meg.

rákos józsef 76 éves nyugdíjas, budapesti lakos szabálytalanul haladtja ix. ker. soroksári ut 101. szám előtt, és egy személygépkocsi elütötte. az idős gyalogost életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

/ folyt. köv./ *lat*

10.31/ju

- 14 -

11¹⁵g

bb 16. / budapesti közlekedési ... 1. folyt./-ju

xi. ker. irányi józsef és egri józsef utca kereszteződésében a kijelölt gyalogátkelőhelyen peszeki istván 28 éves villamosvezető egy 4-es jelzésű villamossal elütötte szentgróti józsef 72 éves nyugdíjas, budapesti lakost. szentgróti súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők a sérültet kórházba szállították. a gázoló villamosvezető ellen eljárás indult.

xviii. ker. halomi ut és nagyenyed utca kereszteződésében horváth páál 27 éves gépkocsivezető, budapesti lakos személygépkocsival nem adott áthaladási elsőbbséget, és összeütközött egy személygépkocsival. a vétlen személygépkocsi utasai közül bányoczkai imréné, 27 éves könyvelő, budapesti lakos súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a két személygépkocsivezető és három utas könnyen sérült. a mentők a sérülteket kórházba szállították. horváth páál vezetői engedélyét a rendőrség bevonta, és ellene eljárást indított.

xiv. ker. nagy lajos király ut és egressy ut kereszteződésében a kijelölt gyalogátkelőhelyen tóth józsef 33 éves festő-mázoló, budapesti lakos személygépkocsijával elütötte nagy jánosné 36 éves portás budapesti, és tanács ferenc 52 éves lakatos, kistarcsai lakosokat. a mentők nagy jánosné súlyos, nem életveszélyes, tanács ferencet könnyű sérüléssel szállították kórházba. a gázoló gépkocsivezető ellen eljárás indult. /mti/

..

bb 17. hanzó lajos kossuth-díjas pedagógusra emlékeztek szarvason

vid/kz-ju -cz

1974. november 21.

hanzó lajos emlékkiállítás nyílt csütörtökön a szarvasi vajda péter gimnáziumban a kossuth-díjas pedagógus és történész halálának 10. évfordulóján. bemutatják a gimnázium volt tanárának történeti műveit, tanulmányait és cikkeit, valamint külföldi helytörténeti konferenciákon elhangzott beszédeit. a kiállítás megnyitását követően a helyi temetőben megkoszorúzták szarvas egykori nagynevű pedagógusának síremlékét. az ünnepségen dr. benda kálmán, a magyar történelmi társulat alelnöke mondott beszédet. /mti/

..

11.03/ju

- 15 -

11¹⁵g

bb 19. három nap alatt 6 300 hektár vetés szabolcsban

vid/kz-ju -cz

1974. november 21.

a csapadékmentes napokat jól használták ki az őszi kalászosok vetésére a szabolcs-szatmár megyei nagyüzemek. a gazdaságok szakvezetői rendszeresen figyelik a talajok állapotát, s amint megsikkadnak, nyomban megjelennek a talajművelő és vetőgépek. ennek eredménye, hogy az utóbbi három nap alatt 6 300 hektárt vetettek be kenyérgabonával. a nyiregyházi, kisvárdai, mátyászkai járásban már a szövetkezetek egész sora eleget tett vetési tervelőirányzatának, de a munkát még nem mindegyütt fejezték be, mert terén felül is vetnek. az elmúlt egy hét alatt igen sokat javult a helyzet a megye szatmári és beregi részén is. ennek eredményeként a fehérgyarmati járás magasabban fekvő területein az elmúlt napokban ezer hektárt vetettek be búzával. a vásárosnaményi járásban 5 nap alatt többet vetettek, mint azelőtt három hét alatt. rozsból 6 százalékkal már többet vetettek, mint amennyit terveztek. a megye 93.500 hektárra szóló tervelőirányzatából szerdán estig 75.500 hektáron került földbe a kenyérgabona. ez azt jelenti, hogy kenyérgabona vetési tervének 80,7 százalékban tett eleget a megye. ha az idő továbbra is kedvez, még inkább meggyorsul a vetés és betakarítás. máris vannak olyan szövetkezetek, amelyek felajánlották betakarító gépeiket, szárító berendezéseiket más gazdaságoknak. /mti/

--

bb 19. megyei diáksparlament békéscsabán

vid/kz-ju -cz

1974. november 21.

csütörtökön a békéscsabai kulich gyula ifjusági és uttörőház nagytermében 13 ezer középiskolás képviselővel összeült a békés megyei diáksparlament. az ülésen résztvett enyedi g.sándor, az mszmp békés megyei bizottságának titkára is. a beszámoló elhangzása után a küldöttek ezután három szekcióban vitatták meg a gimnáziumi, a szakközépiskolai és a szakmunkásképző intézetek sajátos problémáit, majd 13 küldöttet választottak a decemberben tartandó országos diáksparlamentre. /mti/

--

11.15/ju

- 16 -

1215g

bb 20. 25 éves az országos élelmezés- és táplálkozás tudományi intézet

t me/s-ju -cz

1974. november 21.

csütörtökön tudományos ülést tartott az országos élelmezés- és táplálkozás tudományi intézet, fennállásának 25. évfordulója alkalmából, az országos közegészségügyi intézet előadótermében. részt vettek a jubileumi ülésen az egészségügyi minisztérium képviselői, az országos közegészségügyi- és munkae-gészségügyi intézet, közegészségügyi- és járványügyi hálózat, az intézettel együttműködő klinikák, kórházak, kutató intézetek küldöttei is. dr. tóth lászló, az egészségügyi minisztérium főosztályvezetője köszöntötte a 25 éve fennálló intézetet és annak dolgozóit. dr. cieleszky vilmos megbízott igazgató ismertette az intézet fejlődését, sokrétű tevékenységét, majd az intézet főmunkatársai beszámoltak a tudományos kutatások eredményeiről. elmondották többek között, hogy a dr. tarján róbert professzor vezette intézet foglalkozott először Magyarországon tudományos fokon élelmezési kérdésekkel, feltárta az élelmezés-egészségügy és a táplálkozástudomány időszerű problémáit, élelmezési szakembereket képezett ki hasonló jellegű intézetek számára. kutatásaik során megkezdték a hazai élelmiszerek tápanyag tartalmának megállapítását, és kialakították az ehhez szükséges vizsgálati módszereket. az azóta két-három évenként megjelenő tápanyag-táblázat - ebben az évben érte meg nyolcadik kiadását - foglalja össze ezeknek a kutatásoknak az eredményeit.

a köjál-ok megalakulásáig az intézet közreműködött a közétkeztetés szervezeti formáinak kialakításában és a táplálkozási kivánalmak érvényre juttatásában, valamint a közétkeztetés higiénés körülményeit szabályozó rendelkezések előkészítésében azok végrehatásának ellenőrzésében. a későbbiekben a speciális étrendek: a bányászok, fakitermelő-, mezőgazdasági munkások, gyermekek, stb. étrendjének összeállításával, az üzemi, kórházi konyhák technológiai feltételeinek megszervezésével és biztosításával foglalkozott.

/ folyt. köv. /

11.25/ju

- 17 -

1220g

vbb 20. / 25 éves ... 1. folyt./-ju

a tápanyag szükséglet és szükségleti normák megállapításánál figyelembe vették a hazai táplálkozási szokások fejlődését, különös tekintettel a magyar nép táplálkozásának a társadalmi fejlődéssel, az urbanizációval, az életszínvonal növekedésével együttjáró pozitív és negatív változásaira. a lakosság átlagos tápanyag szükségletéből kiindulva vizsgálták az egy főre jutó tényleges tápanyag- és élelmiszer-fogyasztást, összehasonlítva a szükséglettel. ennek alapján 15 éves időszakra kitűzték az élelmiszer fogyasztás terén elérendő távlati célokat. ezek a munkák segítséget nyújtottak a lakosság élelmezés ellátásának, a táplálkozási kívánalmakat figyelembe vevő megtervezéséhez.

vizsgálatokat folytattak a megváltozott életkörülményekkel lépést nem tartó, helytelen táplálkozási szokások feltárására, táplálkozási szűrővizsgálatokat végeztek különböző koru, nemű, foglalkozású népességcsoportok körében. a továbbiakban rendszeresen foglalkoztak a közéletben felmerülő higiénés problémák, a csoportos élelmezés és a tömeges élelmiszeripari termelés következtében komoly veszélyt jelentő ételmérgezések okainak felderítésével, és megelőzésével.

részletesen tanulmányozták a mezőgazdaság kemizálása során felhasznált vegyi anyagok és bomlás-termékek hatását, az elő szervezetben.

az elméleti problémák tisztázásával, a legkorszerűbb módszerek felhasználásával - hangsúlyozták az előadók - az intézet munkatársai mindenkor a gyakorlati táplálkozás egészségügyi fejlesztését szolgálták és szolgálják ma is.

eredményes munkájukért az intézet két munkatársát a munka érdemrend ezüst, illetve bronz fokozatával tüntették ki, hét munkatársát miniszteri dicséretben részesítették. /mti/

--

11.37/ju

- 18 -

1225g

bb 21. rendőrségi hírek

tm-ju -cz

1974. november 21.

heves megyében selyp és zagyvaszántó között gebei sándor 41 éves gépjárművezető, budapesti lakos személygépkocsijával, amelyet nem a látási viszonyoknak megfelelő sebességgel vezetett, elgázolta a kivilágítatlan kerékpárján vele azonos irányban közlekedő kovács jános 47 éves nyugdíjas, selypi lakost, aki a helyszínen meghalt. a személygépkocsi vezetője ellen őrizet-bevétel mellett indult eljárás.

szabolcs-szatmár megyében sonkád és tiszabecs között egy utelágazásban ifj. papp béla 26 éves boltvezetőhelyettes, fülesdi lakos motorkerékpárjával az árokba borult, és a helyszínen meghalt. /mti/

--

bb 22. meghalt pálmái imre rendőralezredes,

tm-ju -cz

1974. november 21.

pálmái imre rendőralezredes, a belügyminisztérium dolgozója 48 éves korában hosszantartó betegség következtében elhunyt. temetése november 25-én 15 órakor lesz katonai tiszteletadással a farkasréti temetőben.

belügyminisztérium

/mti/

--

11.40/ju

- 19 -

1225g

bb 23. busz-avató pécsett - nemzetközi vonalakon közlekednek

vid/kz-ju -cz

1974. november 21.

pécsett, a 12. sz. volán vállalat központi telepén csütörtökön tíz új, 255-ös iker típusú panoráma autóbust indítottak útjára. a kényelmes gépkocsik elsősorban nemzetközi vonalakon járnak, baranya és a szomszédos jugoszláv területek - pécs - eszék, illetve a nemrég avatott új drávaszabolcsi határhídon keresztül pécs-donji miholjac - között. ezenkívül különjárattal turistacsoportok utazhatnak vele. ez már a második tízes turnus, amit a vállalat kapott. /mti/

--

bb 25. megkoszorúzták rabinovits józsef emlékművét

t gy/s-ju zs -cz

1974. november 21.

születésének 90. évfordulóján csütörtökön megkoszorúzták rabinovits józsefnek a kerepesi temető munkásmozgalmi panteonjában lévő síremlékét.

a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő harcosának síremlékén az mszmp kb képviselőjében dr. deák livia, és révész ferenc, a központi bizottság tagjai: a belügyminisztérium nevében kőrösi györgy rendőrfővezérőrnagy, miniszterhelyettes, és kovács györgy, a belügyminisztérium pártbizottságának titkára helyezték el koszorút. elhelyezték a megemlékezés virágait a kiemelkedő forradalmár hozzátartozói és egykori harcostársai. /mti/

--

11.45^g/ju

- 20 -

12²⁵g

bb. 26. nagy lemaradás a szombathelyi építkezéseken - rendkívüli intézkedéseket hozott a városi tanács

vid/kz/rj -cz

1974. november 21.

a 12 000 lakosú szombathelyi derkovits lakótelep kereskedelmi létesítményei építésének meggyorsítására rendkívüli intézkedéseket tett a városi tanács végrehajtó bizottsága. kétsős tervszállítás, szervezetlenség, műszaki és gazdasági problémák miatt ugyanis a városrész égetően szükséges üzletei, áruházai, szolgáltató és vendéglátó egységei nagy késéssel épülnek. a kisvárosnyi lakótelepen jelenleg mindössze 690 négyzetméter alapterületű kereskedelmi és szolgáltató egység, valamint két ideiglenes pavilon van.

a domus lakberendezési áruház építését 1972-ben kezdték el. majd alapozási, szigetelési és betonvasbeszerzési problémák miatt leállt a munka. az iparcikk áruház és tsz mintabolt kiviteli tervét csaknem egy éves késéssel készítette el a vas megyei tervezőiroda, de még akkor is hibás volt, s így gyakorlatilag csak az idén februárban kapták kézre az építőket. az abc áruház terve sok huzavona után 1973 április helyett 1974 októberére készült el, pedig ez az épület különösen fontos. a pincéjében kap helyet több ház gépészeti központja, amely a fűtést, melegvizet és a szellőzést szolgáltatja. e tarthatatlan helyzet felszámolására a városi tanács végrehajtó bizottsága operatív bizottságot hozott létre. e bizottság felügyeletet gyakorol a beruházásban érdekelt vállalatok, szakigazgatási szervek felett, összehangolja a tervezői, bonyolító és kivitelező vállalat tevékenységét, úgy hogy 1975-ben átadhassák a kereskedelmi létesítményeket. /mti/

--

bb. 27. megtelt az ország legnagyobb rizstárháza

vid/kz/rj cz

1974. november 21.

a nagykuság gazdaságaiból éjjel-nappal szállítják a rizst karcagra, az ország legnagyobb rizshántolójába. csütörtökig a betakarítás nehézségei ellenére 1600 vagon új rizst vettek át, s ezzel megtelt a 12 szintes raktár, hazánk jelenlegi legnagyobb rizstárháza. a megfelelő szárítás után naponta huszonegy-huszonöt vagonnal hántolnak és csomagolnak, s a feldolgozott rizsből naponta nyolc-tíz vagonnal szállítanak a kereskedőknek. /folyt.köv./

11.45 rj

- 21 -

12³⁰g

bb. 27. / megtelt az ország... 1. folyt./rj

a karcagi lenin tsz irányítása mellett működő rizstermelési rendszer, az első évben jól vizsgázik, a rendkívüli időjárás, a késői érés, a betakarítási veszteség ellenére 23 mázsa körüli hektáronkénti hozamot értek el, ami a közepesnél jobb termést jelent. szolnok megyében egyébként utolsó szakaszához érkezett a rizs betakarítása, csupán karcag és tiszasüly határában van még termés kint a földeken, a hét végére azonban itt is megbirkóznak az aratással és a csépléssel a lánctalpas rizskombájnok. /mti/

--

bb. 24. huszonöt éves az mta történettudományi intézete - jubileumi tudományos ülés

t/mi/tm/rj zs - cz

1974. november 21.

fennállásának negyedszázados jubileumát ünnepli a magyar tudományos akadémia történettudományi intézete. csütörtökön eből az alkalomból kétnapos tudományos ülés kezdődött az mta vári kongresszusi termében. a tanácskozást köpeczi béla főtitkár, az ülés elnöke nyitotta meg. egyebek között elmondotta: az akadémia történettudományi intézete egyike volt azoknak az első, társadalomtudományi intézeteknek, amelyet a magyar tudományos tanács javaslatára 1949-ben a kormány életre hívott, hogy irányítója legyen a magyar marxista történetírás kibontakoztatásának, és vezető szerepet töltsön be a magyar történelem marxista feldolgozásában. az intézet az első években így vált a marxista történettudomány fő alkotóműhelyévé, módszertani központjává, szervező bázisává, és káderiskolájává.

egész történettudományunk fejlődése társadalmi funkciójának betöltése szempontjából kiemelkedő fontosságúak azok az összefoglaló munkák, amelyek az egyetemi tankönyvekben, a kétkötetes magyarország történetében, valamint a német, angol, francia nyelvű magyarország története kötetekben öltöttek testet. a marxista történelemszemlélet formálása szempontjából kiemelkedő jelentőségű volt az a kutatómunka is, amelynek eredményeképpen az intézet a magyar gazdaságtörténeti kutatások egyik fő bázisává vált. ugyanakkor az intézet-eddigi története során nem egyszer kezdeményezője, aktív részvevője volt a történettudományt előrevivő, sokszor közéletünkre is átgyűrűző vitáknak.

/folyt.köv./

11.50 rj

- 22 -

1320g

bb. 24. / huszonöt éves ... 1. folyt./rj

a megnyitó után pösch zsigmond pál akadémikus, az intézet igazgatója tartott előadást a jubiláló intézet negyed százados működéséről, majd az mta főtitkára kitüntetésekkel adta át az intézet negyed százados tevékenységében kiemelkedő szerepet betöltött kutatóknak. az ülés után tudományos előadásokkal folytatódott. /mti/

--

bb. 28. megfeszített erővel dolgoznak a vasi földeken - propion savas tartósítással gyorsítják a kukorica betakarítását

vid/kz-ju -cz

1974. november 21.

vas megyében a jól szervezett, megfeszített munka eredményeként a mezőgazdasági nagyüzemekben végeztek a vetőszántással és a tervezett terület 96 százalékán földbe került a buza megja. számos gazdaságban a tervezettnél tíz százalékkal több búzát vetettek. jelentős az előrehaladás a betakarításban is. a nagy társadalmi összefogás eredményeként meggyorsították a cukorrépa szedéssel és a kukoricának is több mint hetven százalékát helyezték már biztonságba. a kukoricabetakarítás gyorsítását eddig akadályozta, hogy kevés a szárítóberendezés. ezen most a propion savas tartósítást bevezetésével segítenek. az ehhez szükséges gépek, anyagok beszerzéséről, munkaadóállításáról a terményforgalmi vállalat gondoskodik. ezzel lényegesen meggyorsítják a kukorica betakarítását. /mti/

--

bb. 29. konzuli egyezmény

k tf/zsu-ju -cz

1974. november 21.

szarka károly külügyminiszterhelyettes és mario franzi, az olasz köztársaság magyarországi nagykövete csütörtökön budapesten, a külügyminisztériumban kicserélte a két ország között 1969. október 16-án római aláírt konzuli egyezményt megerősítő okiratokat. az egyezmény az okirat-cserét követő 30. napon lép hatályba. /mti/

12.05/67

--
- 23 -

1320g

bb 30. megyei diáksparlament salgótarjánban

vid/kz-ju -cz

1974. november 21.

hétezer középiskolás képviselőjében száztíz küldött vesz részt a csütörtökön salgótarjánban megnyitott nógrád megyei diáksparlamenten. az első napon, a vitaindító beszámoló után, élénk eszmecsere bontakozott ki többek között az iskolai rendtartás, a tananyagcsökkentés, a diákönkormányzat megvalósulásában tapasztalható következetlenségekről. van még ugyanis iskola a megyében, amelynek életében nem érvényesülhet kellően a kiszervezet befolyása. az iskolai demokrácia helyzete tavaly óta javult, de egyik-másik iskolában eltulozva értelmezik a diákok beleszólási jogát. kelletlenül hajtják végre a tananyagcsökkentést néhány intézetben, s ha „huztak”, is a könyvből, a tanárok más, órán- vagy iskolán kívüli foglalkozással „kárpoztolják magukat”, a csökkentésért. ugyszólván valamennyi iskola diák képviselői keveselték a sportolási lehetőségeket. a vidéki középiskolák hallgatói elégedetlenek az iskolán kívüli közművelődés „választékával”, és színvonalával. többen kifogásolták, hogy még mindig nem érvényesül a helyesen értelmezett politizálás az úgynevezett nem politikai tantárgyakban. a szakmunkásmunkásképző intézetek küldöttjei a tanintézet és a gyakorlati oktatást irányító üzemi tevékenységének összehangolását sürgették. több kijelölt gyárban ugyanis - különösen a kisebb üzemekben - nem a választott szakmájuknak megfelelő színvonalu munkát kapják, afféle kisegítő munkaerőnek tekintik a közeljövő szakmunkáikat. sok helyen a gyakorlatot vezető oktatók pedagógiai felkészültsége is elmarad a követelményektől.

a vita után a tanácskozás résztvevői megválasztották azt a nyolc küldöttet, akik az országos diáksparlamenten képviselik nógrád megye középiskolásait. /mti/

--

13.00/ju

- 24 -

1405g

bb 31. új utak, új módszerek a gyógyászatban - budapesten rendezik meg a nukleáris medicina szakembereinek i. hazai kongresszusát

t mir/gg-ju zs -cz

1974. november 21.

november 26-án és 27-én budapesten tartják a két éve megalakult magyar orvostudományi nukleáris társaság i. kongresszusát. csütörtökön ebből az alkalomból az országos onkológiai intézetben sajtótájékoztatót rendeztek, amelyen dr. rodé iván egyetemi tanár, a társaság elnöke számolt be az alig néhány évtizedes multira visszatekintő tudományág - a nukleáris medicina - eredményeiről, fejlődésének aktuális kérdéseiről és perspektíváiról.

egyebek között elmondotta, hogy e viszonylag fiatal tudományágnak már a megszületésében is jelentős szerepet játszottak a magyar tudósok. a 20-as és 30-as évek elején - a természetben található izotópokkal - hevesy györgy, a későbbi nobel-díjas magyar professzor indította el azokat a kísérleteket, amelyek alapján a rádióaktív izotópoknak a biológiai és orvosi kutatásban, s később a klinikai diagnosztikában és a gyógyításban való alkalmazása polgárjogot nyert.

ma már e tudományág az atomenergia békés alkalmazásának egyik legfontosabb területe. segítségével a szervezet számos kóros elváltozása kimutatható. a módszer lényege, hogy a különböző radioaktív izotópokkal jelzett vegyületek útja, jelenléte - megfelelő műszerekkel - jól nyomon követhető a szervezetben. az eljárás alkalmas arra is, hogy a szervezetben lezajló vér- és nedvkeringés folyamatát jól értékelhető sorozatfelvételeken rögzítsék, s akár a sejtek élettevékenységét is a legapróbb részletekre kiterjedően tanulmányozhassák.

a tudományág utóbbi években bekövetkezett fejlődése lehetővé tette, hogy egyes vizsgálatokat a radioaktív anyagoknak a szervezetbe juttatása nélkül is elvégezzenek. ilyenkor vérmin-tát vesznek a betegről, és a vérben lévő különböző anyagokat - például hormonokat, enzimeket - radioimmunológiai eljárással mutatják ki.

/ folyt. köv. /

13.10/ju

13.10.14

- 25 -

vbb 31. / új utak ... 1. folyt./-ju

igy nemcsak a sugárterheléstől mentesíthetik a szervezetet, hanem a gramm billiomod részénél is kisebb súlyú, rendkívül parányi anyagok jelenléte, mennyisége is meghatározható. az utóbbi években egyebek között ez a módszer irányította a kutatók figyelmét a belső elválasztású mirigyek alaposabb tanulmányozására, amelyek során számos hormont sikerült kimutatni, sőt újakat is felfedeztek. a módszer legnagyobb jelentősége azonban az, hogy megnyitja az utat az egészen korai stádiumban levő, klinikai tüneteket még nem okozó daganatok egyszerű vizsgálattal történő kimutatásához. ezen a területen elsősorban a máj-daganatok kimutatásában értek el sikereket. e vizsgálati módszerek azonban még fejlesztésre vár.

hasonló feladatokat kell megoldaniuk a tudományág szakembereinek a radioaktív izotópok gyógyító jellegű alkalmazásában is, amely az eddigi eredmények alapján még biztatóbb lehetőségeket ígér. - ilyen és ehhez hasonló diagnosztikai, terápiai és kutatási témák szép számmal szerepelnek meg a kétnapos tudományos tanácskozás több mint 130 előadásból álló programján.

/mti/

..

bb 32. ismétlés nélkül - elkészült a szegedi szabadtéri játékok öt évre szóló programja

vid/kz-ju -cz

1974. november 21.

a szegedi szabadtéri játékok igazgatósága összeállította a dóm téri előadások öt évre szóló műsorát. a tervezetet csütörtöki ülésen a városi tanács végrehajtóbizottsága is jóvá hagyta. opera, dráma, folklór, balett, szórakoztató dalművek, operettek előadása egyaránt szerepel majd a műsorban. öt év alatt tizenöt új bemutató lesz. a produkciók közül 1979-ig mindegyik csak egy-egy évadban kerül színre, azonos előadások nem ismétlődnek meg még egyszer ebben az időszakban. az operák közül beethoven fidelioját, verdi nabuccoját, mozart varázsfuvoláját, wagner lohengrinjét, erkel saroltáját láthatja majd többek között az elkövetkező öt évben a dóm tere látogató közönség. műsorra tűzik katona, madách, kocs károly, vörösmarty, ibsen egy-egy drámáját, több dalművet, operettet, bartók csodálatos mandarinja és a fából faragott királyfia glier-pougni esmeralda című balettje továbbá magyar, bolgár, gruz népi együtteseknek előadásai szerepelnek a programban.

/ folyt. köv./

13.20/ju

- 26 -

bb 32. / ismétlés ... 1. folyt./-ju

1975-ben két operat: a bánk bán és a fideliot, ibsen peer gynt című drámáját, kodály háry jános című daljátékát, valamint a szegedi nemzetközi népitánc fesztivál gálaestjét láthatják az érdeklődők a dóm téren.

a végrehajtóbizottság határozata értelmében a szabadtéri játékok igazgatóságának hatáskörét bővítik. ez azt jelenti, hogy a jövőben a képzőművészeti kiállításokat, a zenei, a tudományos, a szórakoztató, és a sportversenyeket, a fesztivál időszakában sorra kerülő összes fontosabb rendezvényeket a játékok igazgatósága szervezi, koordinálja és irányítja.

/mti/

..

vbb 33. jubileumi konferencia a 25 éves állami gumiipar eredményeiről és terveiről

t sb,tm-ju ie -cz

1974. november 21.

az állami gumiipar negyed százados eredményeinek összegezésére és a legközelebbi feladatok felmérésére a magyar kémikusok egyesülete jubileumi konferenciát rendezett, amelyet csütörtökön nyitott meg dr. juhász ádám nehézipari miniszterhelyettes. a gumiipar fejlődésének jellemző adataként említette meg, hogy amíg 1949-ben 40.000, tehergépjármű gumiabroncsot gyártottak, tavaly már 508.000-et, s ugyanebben az időszakban 31-000-ről 139.000-re növelték a személygépkocsi abroncsköpenyének termelését. a vegyipar teljes termelésének 7.7 százalékát adja a gumiipar, de ennél az aránynál jóval fontosabb helyet tölt be népgazdaságunkban. a nehézipari minisztérium jó eredményként értékeli, hogy a taurus nagyvállalati szervezetében működő állami gumiipar most már megnyugtatóan kielégíti a hazai szükségleteket, példamutatóan fejleszti termékstruktúráját, és szigorúan vigyázza a taurus márka jó hírnevét, cikkeinek minőségét. elismeréssel szólt arról is, hogy a hazai szükségletek kielégítésén túl tavaly már több mint egymilliárd forint értékű exporttal járult hozzá a népgazdaság devizamérlegének javításához.

/ folyt. köv./

13.30/ju

- 27 -

vbb 31. / uj utak ... 1. folyt./-ju

igy nemcsak a sugárterheléstől mentesíthetik a szervezetet, hanem a gramm billiomod részénél is kisebb súlyú, rendkívül parányi anyagok jelenléte, mennyisége is meghatározható. az utóbbi években egyebek között ez a módszer irányította a kutatók figyelmét a belső elválsztású mirigyek alaposabb tanulmányozására, amelynek során számos hormont sikerült kimutatni, sőt újakat is felfedeztek. a módszer legnagyobb jelentősége azonban az, hogy megnyitja az utat az egészen korai stádiumban levő, klinikai tüneteket még nem okozó daganatok egyszerű vizsgálattal történő kimutatásához. ezen a területen elsősorban a máj-daganatok kimutatásában értek el sikereket. e vizsgálati módszerek azonban még fejlesztésre vár.

+ ga

hasonló feladatokat kell megoldalniuk a tudományág szakembereinek a radioaktív izotópok gyógyító jellegű alkalmazásában is, amely az eddigi eredmények alapján még biztatóbb lehetőségeket ígér. - ilyen és ehhez hasonló diagnosztikai, terápiai és kutatási témák szép számmal szerepelnek meg a kétnapos tudományos tanácskozás több mint 130 előadásból álló programján.

/mti/

--

bb 32. ismétlés nélkül - elkészült a szegedi szabadtéri játékok öt évre szóló programja

vid/kz-ju -cz

1974. november 21.

a szegedi szabadtéri játékok igazgatósága összeállította a dóm téri előadások öt évre szóló műsorát. a tervezetet csütörtöki ülésen a városi tanács végrehajtóbizottsága is jóvá hagyta. opera, dráma, folklór, balett, szórakoztató dalművek, operettek előadása egyaránt szerepel majd a műsorban. öt év alatt tizenöt új bemutató lesz. a produkciók közül 1979-ig mindegyik csak egy-egy évadban kerül színpadra, azonos előadások nem ismétlődnek meg még egyszer ebben az időszakban. az operák közül beethoven fidélioját, verdi nabuccóját, mozart varázsfuvoláját, wagner lohengrinjét, erkel saroltáját láthatja majd többen között az elkövetkező öt évben a dóm téri látogató közönség. műsorra tűzik katonát, madách, kocs károly, vörösmarty, ibsen egy-egy drámáját, több dalművet, operettet, bartók csodálatos mandarinja és a fából faragott királyfija glier-pougni esmeralda című balettje továbbá magyar, bolgár, gruz népi együtteseknek előadásai szerepelnek a programban.

/ folyt. köv./

13.20/ju

Tóth

- 26 -

bb 32. / ismétlés ... 1. folyt./-ju

1975-ben két operát: a bánk bánt és a fidelit, ibsen peer gynt című drámáját, kodály háry jános című daljátékát, valamint a szegedi nemzetközi népitánc fesztivál gálaestjét láthatják az érdeklődők a dóm téren.

a végrehajtóbizottság határozata értelmében a szabadtéri játékok igazgatóságának hatáskörét bővítik. ez azt jelenti, hogy a jövőben a képzőművészeti kiállításokat, a zenei, a tudományos, a szórakoztató, és a sportversenyeket, a fesztivál időszakában sorra kerülő összes fontosabb rendezvényt a játékok igazgatósága szervezi, koordinálja és irányítja.

/mti/

--

vbb 33. jubileumi konferencia a 25 éves állami gumiipar eredményeiről és terveiről

t sb, 'tm-ju ie -cz

1974. november 21.

az állami gumiipar negyed százados eredményeinek összegezésére és a legközelebbi feladatok felmérésére a magyar kémikusok egyesülete jubileumi konferenciát rendezett, amelyet csütörtökön nyitott meg dr. juhász ádám nehézipari miniszterhelyettes. a gumiipar fejlődésének jellemző adataként említette meg, hogy amíg 1949-ben 40.000, tehergépjármű gumiabroncsot gyártottak, tavaly már 508.000-et, s ugyanebben az időszakban 31-000-ről 139.000-re növelték a személygépkocsi abroncsköpenyének termelését. a vegyipar teljes termelésének 7.7 százalékát adja a gumiipar, de ennél az aránynál jóval fontosabb helyet tölt be népgazdaságunkban. a nehézipari minisztérium jó eredményként értékeli, hogy a taurus nagyvállalati szervezetében működő állami gumiipar most már megnyugtatóan kielégíti a hazai szükségleteket, példamutatóan fejleszti termékstruktúráját, és szigorúan vigyázza a taurus márka jó hírnevét, cikkeinek minőségét. elismeréssel szólt arról is, hogy a hazai szükségletek kielégítésén túl tavaly már több mint egymilliárd forint értékű exporttal járult hozzá a népgazdaság devizamérlegének javításához.

/ folyt. köv./

13.30/ju

Tóth

- 27 -

bb 33. / jubileumi ... 1. folyt./-ju

az állami gumiipar fejlődéséről és terveiről dr. horváth lászló, a taurus vezérigazgatója számolt be a konferencián. a magyar gumiipar az 1951-60 között évente átlagosan 12.6, 1961-70. között 8.1 százalékkal növelte termelését, és 1971-1980. között előreláthatóan eléri az évi 11 százalékos fejlesztési ütemet. ez nemzetközi összehasonlításban is kiemelkedő hiszen a világon japán után a magyar gumiipar érte el és tervezi továbbra is a legnagyobb növekedési ütemet. az eredményekhez jelentősen hozzájárult a kgst-országokkal kialakított szoros együttműködés. a szakosítási, a kooperációs és a kölcsönös szállítási szerződések lehetővé tették fontos és korszerű nyersanyagok, segédanyagok beszerzésének fejlesztését, a vállalat termékstruktúrájának korszerűsítését. néhány évtizeddel ezelőtt még 40.000-50.000 féle terméket gyártott a magyar gumiipar, s jelenleg 6000-7000 gyártmányt állít elő a taurus.

az iparág műszaki fejlesztését segítő hazai tudományos munkák eredményeiről és feladatairól dr. bartha zoltán, a gumiipari kutató intézet igazgatója tartott előadást.

a hazai gumiipar fejlesztésében elért eredmények elismeréseként a konferencián két szakember kapta meg a munka érdemrend ezüst fokozatát, 15-én a nehézipar kiváló dolgozója, 23-an a vállalat kiváló dolgozója kitüntetését.

a konferencia pénteken folytatja munkáját. a kétnapos tanácskozáson összesen 15 előadás és a vita alapján határozzák meg legközelebbi feladataikat az iparág szakemberei. /mti/

--

bb 37. elhunyt glaser ede,

gg-ju zs -cz

1974. november 21.

a párt és munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazéért érdemrend kitüntetettje. bucsuztatása november 27-én, szerda délután 2 órakor lesz a rákoskeresztúri köztemetőben.

/mti/

mszmp xiv. kerületi bizottsága

--

13.35/ju

- 28 -

vbb. 34. időjárásjelentés

rj -cz

1974. november 21.

a meteorológiai intézet jelenti november 21-én csütörtökön 13 órakor

párás, ködös idő

az óceáni hűvös és nedves léghullámok elsősorban nyugat- és észak-európát érintik. a hajnali órákban többfelé esett az eső franciaországban, a brit-szigeteken és a balti-tenger vidékén. szárazföldünk középső részén átmenetileg magas nyomású gerinc épült fel, és az ezzel járó lezálló mozgások következtében a páradús levegőben igen kedvezőek a feltételek a köd kialakulásához. így az osztrák-alpok, valamint a délkeleti-kárpátok környékén több helyen sűrű köd alakult ki, ezeknek egy része még a nappali órákban sem gyengült. az előző napon kontinensünkön a nappali felmelegedés néhány ködös helytől eltekintve az évszaknak megfelelően alakult. a következő 36 órában a kárpát-medencében változóan felhős, párás marad az idő.

hazánkban szerdán általában napos, száraz idő volt, több helyen észleltek 4-7 órás napsütést. helyenként még erős északnyugati, északi szél fujt, napközben már eső sehol sem hullott. a legmagasabb kora délutáni hőmérséklet 7-12 fok között alakult. csütörtökön a hajnali órákra mínusz 3- plusz 5 fokig hűlt le a levegő. délelőtt erősen felhős volt az ég. a reggeli köd nagy része a déli órákig feloszlott, csupán a dunántúli nyugati részén maradt még meg. a hőmérséklet 11 órakor a tartósan ködös helyeken csak 0- plusz 2, máshol 3-7 fok között váltakozott.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 6,5 fok volt, 2,3 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 5 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 767 mm, alig változik.

várható időjárás péntek estig:

változóan felhős, párás, főként az esti és a reggeli órákban ködös idő, néhány helyen kisebb esővel, ködszitalással. mérsékelt, napközben kissé megélénkülő keleti, délkeleti szél.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 2- plusz 3 legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken általában 5-10 fok között, a tartósan ködös helyeken kevéssel 5 fok alatt. /folyt.köv./

13.35 rj

- 29 -

bb. 34. / időjárásjelentés... 1. folyt./rj

távolabbi kilátások kedd reggelig:

csendes, párás, sokfelé ködös idő, ködszitalással, kisebb esővel.

a legalacsonyabb hajnali hőmérsékletek minusz 2- plusz 3, a legmagasabb nappali hőmérséklet 5-10 fok közötti lesz.

jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 20 százalékán várható.

a duna vízállása budapestnél 239 cm.

/mti/

--

bb. 35. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke november 21-én 13 óráig:

se/rj -cz

1974. november 21.

1. az egyetemisták kommunista nevelése
2. az építőipar tervteljesítése
3. forgatják a kommunisták című filmet
4. kisiparosok a józsefvárosban
5. új darab a déryné színházban
6. damjanich tajtékpipája
7. új lelet fenékpusztán
8. parkerdő a sósónál
9. hangtompító készülékek
10. felújították a dunaujvárosi művelődési házat
11. a szekszárdi ifjúsági klub munkája
12. intézkedések fejér megyében a közlekedés biztonságáért
13. védik az erőzsiótól badacsonyt
14. gépvásárlások
15. belgyógyász kongresszus
16. balesetek
17. hanzó lajosra emlékeztek szarvason
18. vetés szabolcsban
19. diákszemélyiség békéscsabán
20. 25 éves a élelméztudományi intézet
21. rendőrségi hírek
22. meghalt pálmai imre
23. busz-avató pécsen
24. 25 éves a történettudományi intézet
25. megkoszorúzták rabinovits józsef síremléktét
26. lemaradás a szombathelyi építkezéseken
27. megtelt a legnagyobb rizstárház
28. kukoricabetakarítás vasban
29. konzuli egyezmény
30. diákszemélyiség nógrádban
31. nukleáris orvosok kongresszusáról sajtótájékoztató
32. a szegedi szabadtéri játékokról
33. 25 éves a gumiipar
34. időjárás
35. hírjegyzék

/mti/

--

1345 rj

- 30 -

:

bb. 36. kétezer témakörben évi 3,4 millió adat - kiállítás az országos műszaki könyvtár- és dokumentációs központ 25. évéről

t/kg/s/rj ie -cz

1974. november 21.

az országos műszaki könyvtár- és dokumentációs központ információ szolgáltató tevékenységének 25. év alkalmából csütörtökön kiállítás nyílt az országos műszaki könyvtár előcsarnokában. a kiállítás bemutatja a negyed század fejlődését, s azt, hogy a dokumentációs központ jelentősége különösen az utóbbi 10 évben növekedett meg. a műszaki-technikai előrehaladás ugyanis az információk zuhatagszerű áramlását is jelenti, a milliárdnyi adat feldolgozása, rendszerezése és tárolása az omkdk feladata. jelenleg évente 2000 témakörben gyűjtik az adatokat, és 3,400 000 információt küld szét a központ a különböző intézményeknek, műszaki szakembereknek. **1 ki** **✓** évfordulója

a különféle iparágak műszaki, technikai színvonalának növelését, a korszerű technológiák kidolgozását, bevezetését a dokumentációs központ munkájának további kiszélesítésével kívánja elősegíteni. most készül például az összeállítás a hazai kutatóhelyekről, amelyben 24 főhatóság 1198 intézményének adatait foglalják jegyzékbe, pontosan feltüntetve hol, milyen témakörben folyik a kutatás. a kiadvány hasznos tájékoztatót ad majd a tudományos kutatóknak, lehetőséget teremt a párhuzamos kutatások kiküszöbölésére és egymás eredményeinek megismerésével a hatékonyabb munkára.

a hazai információk feldolgozása mellett fontos tevékenysége az omkdk-nak, hogy az információk áramlásának nemzetközi vérkeringésébe is fokozott mértékben bekapcsolódjon. főként a kgst-országokkal alakul ki szoros együttműködés, a különféle területeken elért eredmények dokumentációjának átadása is hozzájárul az integráció erősödéséhez. a távlati tervek között szerepel, hogy a központ kapcsolat teremtse az ensz kiépítés alatt álló nemzetközi információs rendszerével. a nemzetközi szervezetben máris kialakult például a nukleáris információs rendszer.

az omkdk-nak hamarosan korszerű raktára is épül az információ-tömeg tárolására, és tervbe vették a számítástechnika széleskörű alkalmazását is az anyagok rendszerezéséhez.

a kiállítás december 21-ig naponta délelőtt 10 és délután 5 óra között várja az érdeklődőket a viii. kerület muzeum utca 17. sz. alatt. /mti/

--

ár.00 rj

- 31 -

10.11.21

bb 38. sajtótájékoztató a mongol nagykövetségén

t bc/mm-ju zs -cz

1974. november 21.

a mongol népi forradalmi párt iii. kongresszusának és a mongol népköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója alkalmából csütörtökön sajtótájékoztatót tartottak a budapesti mongol nagykövetségén.

Jadamyn Sirendev, a mongol népköztársaság nagykövetségének ideiglenes ügyvivője megnyitó szavai után Namszrain Dorzs-szembe nagykövetségi harmadtitkár szolt a két évforduló történelmi jelentőségéről. a iii. kongresszus és a mongol népköztársaság kikiáltása óta eltelt évek a mongol nép harcának és győzelmének esztendei voltak, s nagy eredmények születtek a szocialista fejlődés során. így például a mongol ipar jelenleg 50 nap alatt termel annyit, amennyit 1940-ben egész évben. az ország ipara, építkezési tevékenysége, közlekedése jelenleg az egész társadalmi-ipari termelésnek 60, a nemzeti jövedelemnek 40 százalékát teszi ki. rendkívül gyors ütemben növekedett a munkásosztály létszáma és szakmai képzettsége. az ipari üzemek dolgozóinak 10 százaléka mérnök, technikus, az ország mezőgazdaságában, illetve állattenyésztésében, amely korábban rendkívül elmaradott termelőeszközökkel rendelkezett, s több mint 200 ezer magántulajdonos kezében volt, az irányító szerepet most 270 mezőgazdasági termelőszövetkezet és 30 állami gazdaság tölti be.

a mongol párt és kormány nagy figyelmet fordít a dolgozók egészségügyi ellátására, s ennek eredményeképpen jelentősen csökkent a különböző járványos megbetegedések és a halálozás aránya, növekedett a népszaporulat. a forradalom előtt az átlagos életkor 40 év alatt volt, ma 60.

az ötéves gazdasági és kulturális tervet a mongol népi forradalmi párt xvi. kongresszusán meghatározott irányvonal jegyében teljesítik. az elmúlt három évben az ipari termelés 34 százalékkal növekedett. ezzel fontos lépést tettek afelé, hogy agráripari országból fejlett ipari-agrár országgá váljék mongólia. csupán az utóbbi három évben az ország ipara 30 létesítménnyel gazdagodott.

/ folyt. köv. /

14.00/ju

- 32 -

bb 38. / sajtótájékoztató ... 1. folyt./-ju

a mongol népi forradalmi párt leninista, internacionalista irányvonalának köszönhetően világszerte megnőtt a mongol népköztársaság tekintélye. jelenleg a világ 70 államával tart fenn diplomáciai kapcsolatokat, tagja az ENSZ-nek, és számos országgal létesített kulturális és gazdasági kapcsolatokat. a KGST-keretében kialakított nemzetközi együttműködése hozzájárul az ország további fejlődésének meggyorsításához. erősödik együttműködése a testvéri szocialista államokkal, s ez megmutatkozik fejlődő és szélesedő gazdasági és kulturális kapcsolataiban. /mti/

-. -

bb 39. szilvásgombóc tizezrével

vid-ju kz -cz

1974. november 21.

megkezdődött a szilvásgombóc idény a székesfehérvári hűtőházban. a balatonalmádi auróra szállóból - ahol a téli idegenforgalmi holt szezonban a közkedvelt tézstafélét készítik - naponta 25.000-30.000 darab gombóc érkezik a hűtőházba. a mirelit üzemben gyorsfagyasztják, majd csomagolják a gombócokat. /mti/

-. -

bb 40. dr. horst domagallának,

-ju zs -cz

1974. november 21.

az ndk zeneszerző- és zenetudós szövetsége másodtitkárának vezetésével delegáció érkezett budapestre. dr. gerhard schönfelder zenetudós, a küldöttség tagja csütörtökön a magyar zeneművészek szövetségében nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott az ndk legújabb szimfónikus zenejének stílusirányzatairól. /mti/

-. -

14.05/ju

- 33 -

vbb 41. ítélet a mosonmagyaróvári benzin-tolvajok ügyében

vid-ju kz -cz

1974. november 21.

több mint egy hónapig tárgyalta a győri megyei bíróság azt a szertartású bűnügyet, amelynek 27 vádlottja volt. közülük hatan előzetes letartóztatásban várták a csütörtökön kihirdetett ítéletet.

az elsőrendű vádlott gál tamás, a mosonmagyaróvári áfor-kirendeltség vezetője volt, a másodrendű pedig a helyettese, drescher ottó. 1970-től kezdődően letartóztatásukig tankautószámra küldtek feketén üzemanyagot a mosonmagyaróvári, a hegyeshalmi és a rajkai nagyforgalmu töltőállomásokra. a két vezető összejátszott a benzinkutasokkal, azok pedig a kutakat karbantartó szerelőkkel. közösen 373 000 forint értékű üzemanyagot loptak el, s a pénzen különböző arányokban megosztozkodtak. gyakran még egymást is becsapták.

a bíróság a 27 tagu bűnbanda tagjait jelentős érték tekintetében magánokirat-hamisítással és bünszövetségben folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetésében mondta ki bűnösnek. gál tamás 4 év és 3 hónap szigorított börtönbüntetést kapott. hat évre eltiltották a közügyek gyakorlásától, és 10 000 forint vagyonelkobzásra is ítélték. helyettesének drescher ottónak a büntetése 1 év és 10 hónapi börtön, valamint négy évre eltiltották a közügyek gyakorlásától.

makk károly benzinkutkezelő ítélete: 3 év és 2 hónapi szigorított börtön, 5 év eltiltás a közügyektől, s ugyancsak 5 évre a benzinkutkezelői foglalkozástól is eltiltották, ezen kívül 12 000 forint vagyonelkobzásra ítélték. a további ítéletek: csákvári lászló / benzinkutkezelő / 1 év 8 hónapi börtön, mittyizky lászlóné / benzinkutkezelő / másfél évi börtön és 6000 forint vagyonelkobzás, prohászka ferenc / szerelő / 1 év 2 hónapi börtön. a többi vádlottak kisebb időtartamu szabadságvesztésre ítélték, amelynek végrehajtását próbaidőre felfüggesztették - továbbá jelentős összegű pénzbüntetésről ki rájuk a bíróság. a vagyonelkobzáson és a pénzbüntetésen kívül a bűnbanda tagjainak a társadalmi tulajdont ért 373 000 forintos kért is meg kell téríteniük. /mti/

--

12.20/ju

- 34 -

f e l h a s z n á l h a t ó: 19.30 órától!

bb 42. kaput nyitott a kecskeméti kamaraszínház

vid-ju kz -cz

1974. november 21.

kortárs szovjet író, g.gorin, , a gyujtogató,, című színművének előadásával nyitotta meg második évadját a kecskeméti kelemen lászló kamaraszínház. a csütörtök esti bemutatón szakács eszter, trokán péter, farády istván, baranyi lászló és kölygesi györgy alakította a főbb szerepeket. a kétrészes kamaradarabot balogh géza fordította és rendezte, a jelmezeit pedig poós éva tervezte. a színművet november végéig hat alkalommal játsszák. /mti/

--

bb.43. vezető védőnők országos értekezlete

t ró/zsu/hi fé -cz

1974.november 21.

a védőnőknek a népesedéspolitikai célok valóraváltásában betöltött szerepét hangsúlyozta az a kétnapos értekezlet, amely az országos csecsemő-és gyermekegészségügyi intézet, valamint az országos szülészeti és nőgyógyászati intézet közös rendezésében kezdődött csütörtökön a dr.kálmán andrás nevet viselő védőnőképző iskolában. a résztvevők - a fővárosi és megyei vezető védőnők - az első napon dr. őry imre, az egészségügyi minisztérium osztályvezetője, és gábor jánosné, az országos szülészeti és nőgyógyászati intézet vezető védőnője előadásában a népesedéspolitikai nemzetközi és hazai vonatkozásairól, a védőnőknek a népesedéspolitikai határozattal kapcsolatos feladatairól, illetve a nővédelmi munka tapasztalatairól hallhattak értékes tájékoztatást. nagy hangsúllyal esett szó a népesedéspolitikai célok elérésének előfeltételéről, a lakosság szemléletformálásáról, a két-három gyermekes családideál elfogadtatásáról. megfogalmazódott az is, hogy a védőnőknek fontos szerepe van, s még inkább lesz a szülők és gyermekek közötti kapcsolat korszerű értelmezése, a család érzelmi fejlődésének biztosítása terén. alapvető továbbá, hogy a gyermeknevelés a társadalom részéről kellő megbecsülést kapjon.

a speciális védőnői feladatok sorában meghatározó szerep jut a házasság előtti tanácsadásoknak, és különösen nagy a felelőssége a terhességmegszakítást engedélyező bizottságokban tevékenykedő védőnőknek. itt végzett jó munkájuk eredményét tanúsítja, hogy az első fokon elutasítottak 30 százaléka nem fellebbezett, vállalta a gyermek világra hozatalát.

/folyt.köv./
15.15./fé

↳ főosztályvezetője, dr. várdi pál az egészségügyi minisztérium 35-

1640

bb.43./ vezető...folyt./fé

javult a védőnők továbbképzése, a központi rendelkezéseken kívül számos helyi kezdeményezés gondoskodik arról, hogy a védőnőket még jobban felvértezzék a hivatásuk gyakorlásához szükséges tudással. szó esett a kismamák felvilágosításáról, a tanácsadás különböző formáiról. a terhesgondozás, a családlátogatás a tanácsadásnak egyformán fontos eszköze s az új kezdeményezések közül - elsősorban a nagyüzemekben dolgozók számára - különösen hatékonyak látszik a néhány helyen már megvalósított „anyák iskolája„./mti/

--

bb.44. befejeződtek a magyar-osztrák autóbusszforgalmi tárgyalások pécssett

vid/fé -cz 1974.november 21.

a magyar-osztrák autóbusszközlekedési vegyesbizottság november 19-21 között pécssett tartotta 10.ülését. a küldöttségeket osztrák részről herbert wild miniszteri tanácsos, magyar részről dr. kuzseldes, a kpm főosztályvezetője vezette.

az ülészakon megtárgyalták a két ország közötti menetrendszerű autóbusszjáratok problémáit és megállapodtak az 1975. évi autóbusszvonalak üzemeltetésében. a két ország közlekedési tárcája egy év hiján, tíz esztendeje kötött megállapodást az autóbusszforgalom fejlesztésére. ennek eredménye, hogy naponta közlekednek magyar autóbusszok a két főváros budapest és bécs között és e járatok az idén tizezernél is több utas veszi igénybe. ugyanakkor az osztrák fuvarozók a nyári időszakban számos vonalat üzemeltetnek, elsősorban a balaton környékére. ezenkívül magyar részről a nyári időszakban tranzit vonalat is tartanak üzemben, budapestről ausztrián keresztül velencébe és budapestről münchenbe.

a tárgyalások jegyzőkönyvét csütörtökön irták alá pécssett. ebben megállapodtak 1975-re tizenegy menetrendszerű autóbusszjárat üzemeltetésében magyarország és ausztria között./mti/

--

15.25./fé

-36-

16⁴⁸

bb.45. sajtótájékoztató az ensz világélelmezési konferenciájáról

t/jf/gk/a/ie/-cz

1974. november 21.

kazareczki kálmán mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter-helyettes, a fao nemzeti bizottságának elnöke hazaérkezett rómból az ensz világélelmezési konferenciájáról és a tanácskozás munkájáról csütörtökön tájékoztatta az újságírókat. elmondotta, hogy a konferencia ajánlásokat fogadott el, ezeket az ensz közgyűlése tárgyalja majd meg. a tanácskozás számos kérdésben nehéz vitákat hozott, ezek áthidalására több kompromisszumos megoldás jött létre, számos világélelmezési kérdés megoldására sikerült megjelölni a helyes utat, s ez kétségtelenül a világtalálkozó munkájának egyik pozitívuma

- a konferencia is azt bizonyította, - ami egyébként a szocialista országok álláspontja ebben a kérdésben, - hogy a világélelmezés kérdései szorosan összefüggnek a világpolitikai problémákkal - mondotta. sikerült érvényre juttatni azt az álláspontunkat is, hogy az alapvető probléma megoldására nem elegendő a rövid távu politika, nem lehet elterelni a figyelmet a felszíni jelenségek rövid távu orvoslásával, az alapvető bajokról, s ezért a világélelmezési programok kidolgozásánál külön kell választani a rövid-, a közép-és a hosszú távu terveket.

- a kialakult helyzet értékelésénél dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, a magyar küldöttség vezetője foglalkozott elsőnek a problémák mélyebb okaival, s örvendetes, hogy igen sok fejlődő és több fejlett ország is átvette a gondolatot: a jelenlegi helyzet okai a fejlődő országokban nem a mostani válságjelenségek / energiaválság, időjárás okozta termés kiesés, infláció, stb./, hanem az a tény, hogy a fejlődő országok elmaradott gazdaságot örökölték a gyarmati rendszertől, és nem tudták végrehajtani az ensz első és második fejlesztési évtizedének tervét. a jelenlegi kedvezőtlen tényezők ezt a helyzetet kiélezték, örvendetes, hogy a gondok megoldásának kézenfekvő utja - amelyet a szocialista országok is megjelöltek - belekerült a konferencia dokumentumaiba, tudniillik, hogy a hosszú távu cél: a fejlődő országok gazdasági fejlesztése. ennek nem mond ellent az a programsem, hogy a fejlett országok termelését is növelni kell - ezt különben a fejlődő országok képviselői kérték és a javaslatot a szocialista országok is támogatták -, mert ezekben az országokban adottak a gyors fejlesztés potenciális lehetőségei, s ez közvetve hasznára van a fejlődő országoknak is, amelyek gazdálkodásuk korszerűsítését csak hosszú távon tudják megvalósítani, és addig támogatásra szorulnak.
/folyt.köv./
15.30/a

- 37 -

16⁵⁰

bb.45./ sajtótájékoztató.....folyt./-a

a fejlődő országok termelésének korszerűsítéséhez külső segítségre van szükség. erről sokan kifejtették: az a segítség, amit a fejlett országok adnak lényegében nem adomány, hanem a gyarmati időkben elvett javak törlesztése. azért tehát, hogy a fejlődő országok esetenként nehéz helyzetbe kerültek, alapvetően a tőkés országok, az egykori gyarmattartók a felelősök, s így a nagyon is indokolt, hogy megfelelő módon támogassák a fejlődő országok gazdaságának talpraállítását. ugyanakkor a szocialista országok bilaterális uton vagy más formában, például multi laterális alapon - mint például Magyarország - támogatják ezeket az országokat. lényeges a konferenciának az ajánlása, hogy létre kell hozni a mezőgazdasági fejlesztési programot, amelynek összhangban kell lennie a fejlődő országok belső korszerűsítési programjaival. a fejlesztés azonban nemcsak technikai kérdés - hanem komplex kérdés - ahogy erre a szocialista országok küldöttei is rámutattak -, számos helyen alapvető reformokra van szükség/ például földreformra/, míg másutt szervezeti vonatkozásban új formák bevezetése indokolt.

a fejlődő országok rövid távú támogatásával kapcsolatban a szocialista országok álláspontja közismert: átmeneti segélyekre szükség van, az alapvető humanitás is azt kívánja, hogy a természeti csapások idején adni kell a rászorulóknak, - ez azonban csak pillanatnyilag jelent megoldást. a segélyalapok másik részének szolgálnia kell a nemzetközi piaci stabilitást. jó kezdeményezésnek látszik a buzaalap és a műtrágyaalap, valamint több más ilyen központi forrás, amelyek létrehozására ajánlás született. ezekben az alapokban az országok önkéntesen vesznek részt. de az alapok létrehozására addig nehéz megoldást találni, amíg a termelést nem fejlesztik. a jövőben össze kell fogniuk a nyersanyaggal-, illetve tőkével - rendelkező országoknak a gyártás fejlesztésére.

élénk vitát váltott ki a konferencián a nemzetközi élelmiszerkereskedelem kérdése, erről megfelelő ajánlások születtek: egyebek között állást foglaltak a diszkriminációmentes élelmiszerkereskedelem létrehozása mellett, és ajánlás született az árak stabilizálására és a spekuláció letörésére. jó visszhangja volt annak a javaslatnak, illetve megállapításnak is, hogy a fegyverkezés csökkentése a fejlesztés egyik forrása lehet./mti/

15.35/a

16⁵⁰

- 38 -

bb.46. szakágazati irányítás új módszerrel a műanyagfeldolgozó tanácsi vállalatok és a nim szocialista szerződése

t sb/mm/ie/fé -cz

1974.november 21.

a nehézipari minisztériumban csütörtökön az mszmp xi. kongresszusa és a felszabadulás 30. évfordulója tiszteletére a minisztérium szocialista szerződést kötött a tanácsi műanyagfeldolgozó vállalatokkal. dr.simon páál nehézipari miniszterhelyettes és 15 tanácsi vállalat igazgatója, valamint a közös elhatározást támogató iparági szakszervezetek és területi pártbizottságok, tanácsok képviselői írták alá a szocialista szerződést, amely 11 pontban foglalja össze az együttműködésben vállalt kötelezettségeket.

a szerződés legfontosabb célja, hogy a petrokémiai központi fejlesztési program teljesítése érdekében célirányosabbá és hatékonyabbá tegye a tanácsi műanyagfeldolgozóipar fejlesztését, termelését. amint dr.simon páál elmondotta, a központi program szerint a feldolgozóiparból kibocsátott műanyagtermékek mennyiségét az 1970.évi 130 ezerről 230 ezer tonnára kell növelni 1975-ben, s előreláthatóan 450 ezer tonnára az v.ötéves terv végéig. ebben a fejlesztésben a korábbinál nagyobb teret és lehetőséget adnak a tanácsi műanyagfeldolgozóiparnak, amely éppen közép- és kisüzemi jellegénél fogva rugalmasabban alkalmazkodhat a változó igények kielégítéséhez.

a szocialista szerződés alapján a minisztérium támogatása lehetővé teszi, hogy a tanácsi vállalatok erőiket a kölcsönös előnyök alapján egyesítsék a műszaki fejlesztésben, a termelés bővítésében, s létrehozzák az országos főhatóságoknál, a minisztériumoknál és más állami szerveknél eljáró közös szakmai képviselőtüket. a nim közelezettségét vállalt, hogy rendszeres műszaki fejlesztési, gépbeszerezési, piackutatási és más információkkal segíti a tanácsi vállalatoknak a korábbinál szélesebb körű tájékozódást és megalapozottabb munkaprogramjai kidolgozását. így ez a szocialista szerződés nemcsak a műanyagfeldolgozás hatékonyabb fejlesztéséhez nyújt több lehetőséget, hanem egyittal új módszert honosít meg a tanácsok hatáskörébe tartozó vállalatok szakágazati irányításában is./mti/

-.-

-39-

17⁰⁰

bb.48. ülést tartott a tárcaközi zöldség-gyümölcs bizottság

t jf/gk/ie/fé -cz

1974.november 21.

csütörtökön a mém-ben molnár károly belkereskedelmi miniszterhelyetteselnökletével ülést tartott a tárcaközi zöldség-gyümölcs bizottság. az értekezleten részt vett. dr.lénárt lajos mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes is. a bizottság megállapította, hogy a kedvezőre fordult időjárás lehetővé tette a zöldségfélék és a burgonya-betakarítás, a felvásárlás és a készletezés meggyorsítását.

a kereskedelem a téli hónapokra megfelelő készletet biztosít. burgonyából eddig kétszer annyit vásároltak fel, mint az elmúlt év azonos időszakában. a hazai termésből, valamint a kiegészítésre nagyobb részt már be is érkezett importból zavartalan lakossági ellátást tesznek lehetővé. vöröshagymából elegendőek a készletek, bőséges a kínálat. az esős nyár vége és ősz a zöldség-növények fejlődését elősegítette, igaz, hogy az érés túlságosan elhúzódott. mindent egybevetve azonban fejles- és kelkáposztából, céklából, sárgarépból, karaláéból és zellerből a gazdaságoktól elegendő mennyiségű készletet vásárol fel a kereskedelem. fehér gyökérszöldségből többre lenne szükség, a szövért-vállalatok minden felkinált mennyiséget átvesznek a termelőktől. kedvezően alakult az almakínálat is, most már hetek óta kilónként 3.20 forintért lehet almát vásárolni, s miután bőségesek a készletek, az „almavásár,, tovább tart.

a szövért tagvállalatai az év első tiz hónapjában a lakosság-nak 2.4 százalékkal több burgonyát, zöldséget és gyümölcsöt értékesítettek, mint az elmúlt év azonos időszakában. az érési miatt, valamint a kedvezőtlen időjárás következtében paradicsomból, uborkából és petrezselyemgyökérből a keresletet nem minden esetben tudták kielégíteni. az őszi idénycikk-kínálat megfelelő és a tavalyinál magasabb színvonalú; november közepéig burgonyából 3 százalékkal, fejeskáposztából 15 százalékkal, paradicsom-, és zöldpaprikából 5-7 százalékkal, téli almából pedig 37 százalékkal többet adtak el a tavalyinál. téli körtéből és szőlőből az 1973.évinél kevesebb jutott a piacra. **Értékesítése**

a fogyasztói árak a nyár közepén túlságosan magasak voltak, a fogyasztói árszint szeptember és október hónapban havonta átlagosan 3-4 százalékkal mérséklődött és november elejére elérte az előirányzott szintet. november 19-21 között a zöldségboltokban a termékek többsége olcsóbb, mint tavaly ilyenkor volt, a fejes- és kelkáposzta 15 százalékkal, a sárgarépa és a gyökér 20 százalékkal, az alma pedig 20-30 százalékkal. drágább viszont a körte, a naspolya és a gesztenye./mti/

15.55./fé

-40-

17.05.0

bb.49. munkásszinjatszók országos fesztiválja tatabányán - bemutatkozó előadások az üzemekben

vid/kz/a/hgy

1974. november 21.

csütörtökön ünnepélyesen megnyitották tatabányán a munkásszinjatszók négynapos országos fesztiválját. pákozdi Antal, a szakszervezetek komárom megyei tanácsának titkára köszöntötte a találkozó résztvevőit a bányászváros legnagyobb művelődési központjában, a népházban.

a szót, a bányaiipari dolgozók szakszervezete, a kisz kb a népművelési intézet és a komárom megyei tanács együttesen rendezi meg tatabányán - immár másodszor - a munkásszinjatszók országos fórumát. a rangos fesztivállal a fellendülésben lévő munkás szinjatszós további fejlődését, egységes irányítását, kívánják segíteni. tizenhárom együttest hívtak meg tatabányára, azokat, akikkel a legújabb minősítési versenyben a kiemelt kategóriába soroltak, illetve akik elnyerték az arany és az ezüst fokozatot. többek között csepeli, kaposvári, győri, ajkai, zalaegerszegi, tatabányai és herendi együttesek vesznek részt a fesztiválon. ezekben a csoportokban a munkásokon kívül értelmiségiek és diákok szerepelnek. közös jellemzőjük, hogy kivétel nélkül üzemekben, munkáslakta településeken dolgoznak, szerepelnek.

az országos fesztivál nem versenyzerű, rangsorolásra nem kerül sor. megrendezésével kitűnő alkalmat teremtenek arra, hogy szakmai vitákkal, a produkciók elemzésével konkrét módszertani segítséget nyújtsanak az együtteseknek. a szinjatszókön kívül mintegy száz rendezőt és munkásművelődéssel foglalkozó más szakembert is meghívtak a találkozóra. részvételükkel megvitatják a munkásszinjatszók helyzetét, azokat a módszereket, amelyekkel legjobban segíthetik a munkások művelődésének gyarapítását.

csütörtökön, a találkozó első napján tatabányán, országlányban és környékén rendeztek az együttesek bemutatkozó előadást. a következő napokban számos bányaiüzemben, vállalatnál, munkahelyen tartanak külön-külön egy-egy előadást az együttesek. a komárom megyei üzemek, társadalmi szervezetek díjakat ajánlottak fel a fesztivál együtteseinek./mti/

15.50/a

-.-
- 41 -

17.10

bb 50. ujtípusú háztartási cikkek - a fémtömegcikkipari vállalatok igazgatóinak értekezlete

t sz/tr/ny ie hgy

1974 november 21

az idén eddig hét-nyolc százalékkal termeltek többet a fémtömegcikkeket gyártó vállalatok, mint a múlt év hasonló időszakában - közölte heiczman jános kohó-és gépipari miniszterhelyettes csütörtökön az ágazat igazgatói értekezletén, amelyen több szocialista brigádvezető is részt vett.

a vállalatok előbbre léptek a műszaki fejlesztésben és a gyártmányfejlesztésben is. a lampart például a többévtizede gyártott háztartási és nagykonyhai főzőedények konstrukcióit felülvizsgálta, és kialakított egy ujtípusú főzőedény-családot. ezeket már többek között rozsdamentes peremmel vagy új zománcbevonattal, műanyagrészekkel gyártják. a vállalat a fővárosi gázművekkel együttműködve minden gáztípusra alkalmas, különböző hőteljesítményű főzőedényvel felszerelt modern gáztűhelyeket, valamint ujformájú, a korábbiaknál könnyebben szerelhető, biztonságosabb és esztétikusabb gázkályhakat is kialakított. a mosonmagyaróvári fémszerelvénygyár ebben az évben körülbelül 40 új termékkel helyettesíti korábbi, elavult gyártmányait, ilyenek például a korszerű lengőszelepek és az „extra”, konyhai kifolyószelepek, amelyek könnyebben kezelhetőek és tetszetősebb kivitelűek.

a csavaripari vállalat egy korábbi licenc-vásárlás eredményeként már megkezdte a keresztornyú csavarok nagy szériás gyártását. ezt a csavarfajtát elsősorban a járműiparban, valamint a szerelés-gépesítés terén használják fel. a danuvia jelenleg fejleszti ki kgst gyártás-szakosítási megállapodás alapján a különböző hidraulikus irányító és vezérlő-elemeket.

a miniszterhelyettes azt is elmondta, hogy a vállalatok egy részét a világpiacon bekövetkezett alapanyagáremelkedés érekenyen érintette. a megnövekedett önköltséget néhány termék exportárában érvényesítették.

heiczman jános ezután arról szólt, hogy a vállalatok következő öt éves tervidőszakra vonatkozó elgondolásait már elemezték, egy részüket zsűrizték. a következő években tovább fejlődik majd a termékszerkezet átalakítása is. 1976-80 között többek között bővül majd a termelés épület-és ipari szerelvényekből. zárásként, lakatokból a lakásépítési program teljesítéséhez, főző-sütő-fűtőkészülékekből és más, a lakossági fogyasztási igények kielégítésére szolgáló háztartási kiegészítőkből, evőeszközökből stb. /mti/

16.00/ny

-42-

17.15

felhasználható: 17.00 órától!

bb.47. egri festők kiállítása a rudnay-teremben.

vid-fm/fé -cz

1974. november 21.

az egri rudnay gyula-teremben csütörtökön megnyitották a város képzőművészeti életét reprezentáló kiállítást. a tárlat blaskó jános, kastaly istván, katona zoltán, id.kátai mihály, kishonty jeno, nagy ernő, seres jános festőművész, valamint király róbert szobrászművész munkásságából ad izelítőt.

a megnyitón varju vilmos, a városi tanács végrehajtó bizottságának titkára mondott beszédet. /mti/

-.-

bb.51. befejeződtek a magyar- finn kereskedelmi tárgyalások - szurdi istván hazaérkezett finnországból

i kf/tr/ie/fé hgy

1974. november 21.

szurdi istván belkereskedelmi miniszter és az általa vezetett kormányküldöttség csütörtökön hazaérkezett finnországból. a miniszter jermu laine finn külkereskedelmi miniszterrel helsinki a magyar- finn kereskedelmi és idegenforgalmi kapcsolatok szélesítéséről tárgyalt. a megbeszélések eredményeként megállapodtak a kereskedelmi forgalom növelésében, a fogyasztási cikkek importjában és az idegenforgalom fejlesztésének kérdéseiben. a magyar kereskedelmi küldöttség a finn fővárosban kereskedelmi, vendéglátóipari és idegenforgalmi létesítményeket tekintett meg és ellátogatott több vidéki városba.

finnországi tartózkodása alkalmából szurdi istvánt fogadta kalevi sorsa miniszterelnök és dr. ahti karjalainen miniszterelnökhelyettes, külügyminiszter, akikkel szívélyes megbeszélést folytatott országaink együttműködésének időszerű kérdéseiről. szurdi istván finnországi utját a két nép barátsága és a gazdasági érdekek szempontjából mind a magyar, mind a finn tárgyalófelek eredményesnek ítélték. /mti/

16.10/fé

17.15

a fogadásukra megjelent sághy vilmos belkereskedelmi minisztériumi államtitkár, és paul jyrka: nkallio a finn köztársaság nagykövete.

-43-

bb.52. magyar-csehszlovák könnyűipari tárgyalások

k ol/mné/ie/fé hgy

1974.november 21.

a könnyűipari minisztériumban csütörtökön megkezdődött a magyar-csehszlovák könnyűipari állandó munkacsoport hetedik ülése. a két ország könnyűipari együttműködésének fejlesztésére irányuló tárgyalásokat dr.bakos zsigmond és jozef kopca miniszterhelyettesek vezetik./mti/

--

bb 53. országos ankét pécs 60.000 lakosu siklósi városrészének tervezéséről

vid/fm/ny hgy

1974 november 21

pécset joggal nevezik „szalagvárosnak”, hiszen kelet-nyugati irányban több mint 10 kilométer hosszan nyúlik el a mecsek lábánál, simul a hegy déli lejtőjéhez. ezen az előnytelen, sok gondot okozó városszerkezeten kívántak változtatni, amikor a 60.000 lakosra tervezett siklósi városrész területét pécs déli részén, a jelenleg épülő kertváros szomszédságában, szemben a mecsekkel jelölték ki. a mintegy 17.000 lakást és a hozzájuk tartozó létesítményeket magában foglaló városrésznek a történeti városmaghoz kapcsolására, a városrész területfelhasználására és szerkezeti kialakítására, valamint a körülbelül 10.000 lakással számoló 1. ütem beépítésének megoldására pécs tanácsa és az évm közös pályázatot hirdetett, ez a májusban lezajlott értékelés szerint sikeres volt: 23 beküldött munkából 9-et díjaztak. az ötleteket, javaslatokat pedig a tervezéssel megbízott pécsi tervező vállalat hasznosította.

a siklósi városrészben már az v. ötéves terv második esztendejében elkezdődik a lakásépítés, távlatban pedig nagyvárosi egységgé fejlődik. hogy ez a program minél célszerűbben, gazdaságosabban valósuljon meg, még tervekészítés közben az ország szakmai közvéleménye elé kívánták tárni a siklósi városrész rendezési tervét.

ezzel a céllal rendezett csütörtökön pécsen egész napos ankétot az építőipari tudományos egyesület városrendezési szakosztálya, a magyar urbanisztikai társaság dél-dunántúli regionális csoportja és az éte helyi csoportja az ország különböző részeiből érkezett félszáz szakember részvételével. a találkozást ötletpályázatként szervezték. először a helyszínen megtekintették a ma még szántónak használt, de a modern városrésznek szánt területet, majd a technika házában a rendezési terv és pályázat ismertetése után elmondták véleményüket. az elhangzott javaslatokat, tanácsokat az év végéig elkészülő részletes rendezési terv kidolgozásánál figyelembe veszi a pécsi tervező vállalat és a tanács./mti/

16.45/ny

--
-44-

1480

bb.54. a budapesti idegenforgalmi vállalat sajtótájékoztatója

t/kg/gk/ie/a/hgy

1974. november 21.

a budapesti idegenforgalmi vállalat tevékenységéről, feladatairól csütörtökön sajtótájékoztatót tartott a vállalat igazgatója, kada istván. mint elmondotta, az alig egy éve alakult vállalat az elmúlt évi forgalmát megkétszerezte, s előreláthatólag a forgalom a következő évben tovább növekszik. a vállalat legfontosabb feladata, hogy budapesti fizető-vendég szolgáltatással, kempingjeivel, szállodáival főként nyáron segítse a szálláshelyek hiányának leküzdését, s a kül-és belföldi turistáknak megfelelő elhelyezést biztosítson.

a vállalat törekvése, hogy új programok szervezésével a turizmus iránti növekvő hazai igényeket mind szélesebb körben kielégítse, így többek között siturákat, lovaglást és rendszeres testgyakorlással egybekötött ugynevezett kondicionáló üdülést szerveznek a programok gazdagítására. ezenkívül külföldre is az eddiginél nagyobb választékban kínál utazási lehetőséget, a szocialista országok mellett európa csaknem valamennyi többi országába eljuthatnak az idegenforgalmi vállalat szervezésében a turisták./mti/

--

bb.55. hazaérkezett az ndk-ból dr.molnár ferenc

pá/a/zs

1974. november 21.

hazaérkezett a német demokratikus köztársaságból dr. molnár ferenc kulturális államtitkár, aki kulturális delegáció élén drezdában és berlinben járt a magyar színházi és zenei napok rendezvénysorozata alkalmából. dr.molnár ferenc megbeszélést folytatott hans-joachim hoffmann kulturálisügyi miniszterrel, dr.werner rackwitz miniszterhelyettessel és dr.herbert krolikowski külügyminiszterhelyettessel a magyar-ndk kulturális kapcsolatok fejlesztéséről./mti/

-

16.50/a

- 45 -

1485

bb.56. a kereskedelmi szakoktatás története

zsu/ie/fé hgy 1974.november 21.

című kiállítás nyitvatartási idejét december 1-ig a szakiskolák kérésére a kereskedelmi- és vendéglátóipari muzeum vezetősége meghosszabbította./mti/

--

bb.57. határmenti területfejlesztés esztergom és sturvo együttműködés

vid-fm/fé hgy 1974.november 21.

a magyar-csehszlovák gazdasági és tudományos együttműködési vegyes bizottság kezdeményezésére a határmenti városok egyeztetik rendezési tervüket. elsőként ez év nyarán komárom és komarno között ilyen megállapodást, most esztergom és sturovo között alakul ki hasonló együttműködés. a két duna-parti város tanácsi vezetői, valamint a magyar építésügyi és városfejlesztési minisztérium és a szlovák szocialista köztársaság építészeti minisztériumának szakemberei kétnapos sturovoi, illetve esztergomi szemle után, csütörtökön esztergoban állapodtak meg az együttműködési lehetőségekről.

↳ műszaki-

a két város vezető testületei már hosszabb ideje szoros kapcsolatban vannak. ennek eredménye például akét város között 1964-ben megindított vizibusz járat, majd az 1969 óta rendszeresen közlekedő kompjárat, a további együttműködést elősegíti, - amint a tanácskozáson megállapították, - hogy mindkét város jelentős fejlődés előtt áll, és általános rendezési tervük kölcsönösen megfelelő egymás érdekeinek. településszerkezeti szempontból lényeges, hogy mindkét oldalon megőrzi a tájképi, a városképi adottságokat. továbbra is központi helyet foglal el a duna, és ehhez hangolják az új utak, az új lakónegyedek építését. fontos szerepet kaptak a tárgyaláson a környezetvédelmi tennivalók. nagy figyelmet fordítanak arra, hogy az ujonnan épülő ipari létesítmények egyik oldalon se zavarják az üdülő- vagy lakóterületek kialakítását. bár még nincs tisztázva, hogy szükséges-e a két várost összekötő duna-híd felépítése, mégis esztergomban és sturovoban is szabad területet hagynak ehhez. a megállapodásban nagy sullyal szerepel, hogy a határmenti közlekedés meggyorsítására bővíteni, korszerűsíteni kell a kompjáratokat, mindkét oldalon kulturált várakozóhelyet kell biztosítani, és a magyarországi hajójáratok menetrendjét a kompjárat menetrendjével össze kell hangolni. mindezekről és sok más javaslatról együttműködési tervet írnak alá a vegyesbizottság területfejlesztési albizottságának következő ülésén./mti/

--

17-10/fé

-46-

1400

bb.58.

k ö z l e m é n y

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának 1974. november 20-i üléséről

a/hgy

1974. november 21.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága 1974. november 20-án kibővített ülést tartott. az ülésen a központi bizottság tagjain kívül részt vettek: a központi ellenőrző bizottság elnöke, a központi bizottság osztályvezetői, a megyei pártbizottságok első titkárai, a budapesti pártbizottság titkárai.

a központi bizottság megvitatta és elfogadta

- pullai árpád elvtársnak, a központi bizottság titkárának tájékoztatóját az időszerű nemzetközi kérdésekről,
- kádár jános elvtársnak, a központi bizottság első titkárának előterjesztését a xi. kongresszussal kapcsolatos politikai és szervezeti kérdésekről.

1.

a központi bizottság áttekintette a nemzetközi helyzetet, a párt és a kormány nemzetközi tevékenységét, és jóváhagyta a legutóbbi ülése óta tett intézkedéseket.

1./ a központi bizottság megállapította, hogy a nemzetközi élet fő irányzata nem változott. fokozatosan létrejönnek a feltételek ahhoz, hogy az enyhülés folyamata tovább erősödjék.

az események alakulásában meghatározó szerepet töltenek be a béke és a szocializmus javára megváltozott erőviszonyok, a szocialista országok egyeztetett külpolitikai lépései. ezt a politikát a dolgozó tömegek, a haladás hívei egyre szélesebb körben támogatják. a szovjetunió, a varsói szerződés tagállamai döntő módon járulnak hozzá az enyhülés eredményeinek megszilárdításához, továbbfejlesztéséhez. a világpolitikai helyzet alakulásában nagy jelentősége van a szovjet-amerikai államközi viszony javulásának. a központi bizottság üdvözli leonyid iljics brezsnyev elvtárs és gerald ford elnök közeli napokban esedékes találkozóját.

/folyt.köv./

17.10/a

- 47 -

17 42

bb.58./ közlemény....1.folyt./-a

a nemzetközi enyhülés hívei és ellenzői között tovább folyik a küzdelem. az imperialista, hidegháborús, agresszív erők nem mondják le céljaikról, folytatják harcukat a szocializmus, a haladás ellen, csökkenteni igyekeznek a nemzetközi enyhülés ütemét. visszahúzó magatartásuk fő oka a tőkés monopóliumok és az egyes kapitalista országok politikai, gazdasági és társadalmi problémáinak, valamint egymás közti viszonyainak kiéleződése.

az enyhülés ellenzői lassíthatják, de megakadályozni nem tudják a pozitív nemzetközi irányzat térnyerését. a szocializmus, a haladás, a béke erői továbbra is állhatatosan harcolnak az enyhülésért, a különböző társadalmi rendszerű országok egyenjogú és kölcsönösen előnyös együttműködésének fejlesztéséért.

2. a tőkés világban mélyültek a politikai, társadalmi, gazdasági válságjelenségek, nagyarányú infláció bontakozott ki, fokozódott a létbizonytalanság, nőtt a munkanélküliség. a monopóliumok a válság terheit a dolgozókra hárítják, ami tovább növeli a gazdasági és a szociális feszültségeket. tovább mélyültek a tőkés országok ellentétei, élesedik a haladó erők és a reakció küzdelme. a tőkés országok válsága kihat az agresszív katonai tömb, az észak-atlanti szövetség, valamint a közös piac helyzetére.

a tőkés világban a kommunista és munkáspártok eredményesen vezetnek a munkásosztály, a dolgozók harcát, a demokratikus erők jelentős sikereket aratnak. ebben fontos szerepe van a baloldali erők összefogásának. a francia kommunista párt októberi rendkívüli kongresszusa tovább szilárdította a baloldal egységét a közös program megvalósítása érdekében. portugáliában a demokratikus erők szeptemberben meggyújtották a reakció ellenforradalmi puccskísérletét. görögországban megbukott a fasiszta katonai junta, sikeresen megkezdődött a haladó erők újjászervezése, kibontakozása. olaszországban a tömegek mind egységesebben lépnek fel a fasiszta törekvések ellen; követelik a kormánypolitika megváltoztatását, a gyökeres reformokat a legégetőbb társadalmi problémák megoldására.

/folyt.köv./
17.15/a

- 48 -

1448

bb. 58. / közlemény.....2.folyt./-a

pártunk, a magyar nép szolidáris a tőkés országok kommunistáinak és más demokratikus erőinek küzdelmével, melyet a monopóliumok hatalma és a kizsákmányolás ellen, a dolgozó tömegek helyzetének javításáért, a társadalmi haladásért vívnak.

3./ európa békeszerető erői folytatják harcukat a földrész békéjének és biztonságának megszilárdításáért. fontos feladat az európai biztonsági és együttműködési értekezlet befejezésének előmozdítása. az értekezlet zárószakaszának mielőbbi sikerre vitele nemcsak földrészünk népeinek, hanem az egész emberiségnek alapvető érdeke.

arra törekszünk, hogy az európai politikai enyhülést egészítsék ki a katonai enyhülést szolgáló megállapodások és intézkedések. a közép-európai haderő és fegyverzet csökkentése - az egyenlő és kölcsönös biztonság elvei alapján - lényeges hozzájárulás lenne a katonai enyhüléshez.

a központi bizottság hangsúlyozza, hogy a fennálló nemzetközi helyzetben a varsói szerződés szervezetének döntő szerepe van a béke és biztonság megőrzésében, megszilárdításában. mindaddig, amíg az imperializmus fenntartja agresszív katonai tömbjét, a nato-t, s folytatja a fegyverkezést, következetesen tovább kell erősíteni a varsói szerződés védelmi szervezetét.

4. az enyhülési folyamat előrehaladása mellett jelenleg is léteznek földünk különböző térségeiben olyan feszültség-gócok, amelyek bármikor veszélybe sodorhatják a világ békéjét. a béke, a függetlenség, a társadalmi haladás, valamint az állami szuverenitás védelmezőinek erős frontjával együtt szembeállunk az agresszív erők mesterkedéseivel, támogatásunkról biztosítjuk a szabadságukért küzdő népeket.

a központi bizottság újból megerősíti: változatlanul támogatjuk a vietnami nép igazságos harcát. vietnamban csakis a párizsi megállapodások pontos és maradéktalan teljesítése biztosíthatja a szilárd és igazságos békét.

a központi bizottság üdvözli a laoszi egységkormány és az országos politikai konzultatív tanács munkájának megkezdését. támogatjuk a kambodzsai nép nemzeti felszabadító harcát.

/folyt.köv./

17.25/a

- 49 -

1453

bb.58./ közlemény.....3.folyt./-a

a magyar népköztársaság következetesen sikraszáll a ciprusi köztársaság függetlenségének, szuverenitásának és területi épségének megvédéséért.

izraelnek a közel-keleti rendezést elutasító, az arab országokat és az általános békét fenyegető politikája ismét növeli a feszültséget e térségben. támogatjuk az arab népek igazságos követeléseit; azt, hogy vonják ki az izraeli csapatokat az 1967-ben megszállt területekről, és állítsák helyre a palesztinai arab nép nemzeti jogait. üdvözljük, hogy az egyesült nemzetek szervezete napirendre tűzte a palesztin nép jogainak kérdését, és közgyűlésre meghívta törvényes képviselőjét, a palesztinai felszabadítási szervezet küldöttségét.

5. a gyarmati sorból felszabadult országok a kedvező nemzetközi légkörben sikereket érnek el az imperialista törekvésekkel szemben; az enyhülés irányzata kedvező hatást gyakorol a függetlenségüket elnyert, fejlődő, valamint a nemzeti önállóságukért harcoló országok helyzetére.

pártunk, a magyar nép szolidáris ázsia, afrika, latin-amerika népeinek függetlenségi harcával. központi bizottságunk üdvözlö az afrikai nemzeti felszabadító mozgalmak újabb sikereit. követeli, hogy szűnjön meg a fasiszta terror és a haladó személyek üldözése chilében, uruguayban és másutt. követeli luis corvalán, rodney arismendi elvtársak és a demokráciáért, szabadságért küzdő más bebörtönzött hazafiak szabadonbocsátását.

6. pártunk és kormányunk a beszámolási időszakban népünk érdekeinek megfelelően, internacionalista elveinkhez híven fejlesztette nemzetközi kapcsolatainkat.

hazánk számára kiemelkedő politikai esemény volt párt-és kormányküldöttségünk szovjetunióban tett látogatása ez év szeptemberében. a látogatás kifejezte, hogy a magyar népköztársaság és a szovjetunió testvéri barátsága, együttműködése töretlenül fejlődik, és jól szolgálja a két ország, a szocialista közösség, a világ haladó erőinek érdekeit. demonstrálta a magyar szocialista munkáspárt és a szovjetunió kommunista pártja, a magyar és a szovjet kormány s a két nép közti teljes elvi-politikai egységet. a központi bizottság nagyra értékelte a tárgyalások eredményeit. megállapította, hogy párt-és kormányküldöttségünk teljes mértékben eleget tett megbízatásának, tovább erősítette a megbonthatatlan magyar-szovjet barátságot.

/folyt.köv./
17.35/a

- 50 -

1800

::58./ közlemény.....4.folyt./-a

a szocialista országokkal fennálló kétoldalu kapcsolataink fejlődésének fontos eseménye volt losonczi pál elvtárs látogatása a lengyel népköztársaságban, fock jenő elvtárs látogatása a bolgár népköztársaságban, valamint a jumzsagijn cedenbal elvtárs vezette mongol párt -és kormányküldöttség, pjotr jaroszewicz lengyel miniszterelnök és dr.raul roa kubai külügyminiszter elvtárs látogatása hazánkban.

a békés egymás mellett élés elvei alapján tovább szélesedtek államközi kapcsolataink a kapitalista országokkal is. kalevi sorsa finn miniszterelnök, trygve bratteli norvég miniszterelnök látogatása hazánkban kapcsolataink eredményes fejlődését segítette elő. a szolidaritás és a barátság szellemében bővült együttműködésünk a fejlődő országokkal.

7. a központi bizottság jóváhagyta az európai kommunista és munkáspártok varsói konzultatív értekezletén részt vett küldöttségünk munkáját. helyesli az értekezlet állásfoglalását, az európai testvérpártok konferenciájának jövő év első felére tervezett összehívását, s azt, hogy napirendje keretében az európai békéért, biztonságért, az együttműködésért és a társadalmi haladásért vívott harc kérdéseit vitassák meg. a központi bizottság nagy jelentőséget tulajdonít a kommunista és munkáspártok regionálisan és világméretben végzett közös munkájának, megerősíti készségét, hogy elősegíti az erre irányuló gyakorlati lépéseket.

a beszámolási időszakban fejlődtek és bővültek kapcsolataink a szocialista országok testvérpártjaival. a kapitalista országok testvérpártjaival is szorosán együttműködünk. élénkebb kapcsolataink a fejlődő országok kommunista és nemzeti demokratikus pártjaival. pártunk a kommunista világmozgalom marxista-leninista egységének erősítésére törekszik; ennek megfelelően a jövőben is kész elősegíteni a kétoldalu, kölcsönösen hasznos pártkapcsolatok fejlődését.

pártunk a haladás, a béke érdekében kapcsolatokat hoz létre az együttműködésre kész európai szocialista és szociáldemokrata pártokkal. ennek szellemében több hasznos találkozóra, véleménycserére került sor. központi bizottságunk üdvözlö és támogatja az utóbbi időben kibontakozó európai szakszer-vezeti egységötörekvéseket.

/folyt.köv./
17.40/a

- 51 -

1810

bb.58./ közlemény.....5.folyt./-a

ii.

a központi bizottság megvitatta a magyar szocialista munkáspárt xi. kongresszusa előkészítésének kérdéseit.

a központi bizottság úgy határozott, hogy a jövő év márciusában tartandó xi. kongresszusnak a következő napirendet javasolja:

- 1./ a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának beszámolója.
  - a központi bizottság határozattervezete a xi. kongresszusnak.
  - a központi bizottság javaslata a szervezeti szabályzat módosítására.
  - a központi bizottság javaslata a magyar szocialista munkáspárt programnyilatkozatára.
2. a magyar szocialista munkáspárt központi ellenőrző bizottságának jelentése.
3. a fellebviteli bizottság jelentése.
4. a központi bizottság és a központi ellenőrző bizottság tagjainak megválasztása.

a központi bizottság megtárgyalta és jóváhagyta a xi. kongresszus irányelveit. az irányelveket decemberben nyilvánosságra hozza; a párttagság vitassa meg, tegye meg észrevételeit.

a központi bizottság úgy határozott, felkéri a szak-szervezetek országos tanácsát, a kommunista ifjusági szövetség központi bizottságát, a hazafias népfront országos tanácsát, az országos szövetkezeti tanácsot, a magyar nők országos tanácsát és a magyar tudományos akadémia elnökségét, hogy a kongresszusi irányelveket tárgyalják meg és véleményezzék.

/folyt.köv./

17.45/a

18¹⁵

- 52 -

bb.58./ közlemény..1...6.folyt./-a

a központi bizottság megtárgyalta és jóváhagyta a szervezeti szabályzat módosítására vonatkozó javaslatot, és azt decemberben a párttagság elé bocsájtja megvitatásra.

a központi bizottság megvitatta a magyar szocialista munkáspárt programnyilatkozatának tervezetét. megállapította, hogy a munka megfelelő ütemben halad, s lehetővé válik, hogy a programnyilatkozat tervezetét a xi. kongresszus elé terjessze.

x x *B* központi bizottság a

a központi bizottság megállapította, hogy a xi. kongresszus előkészítése rendben folyik. örömmel tapasztalja, hogy most, a kongresszusi felkészülés időszakában a kommunisták és velük együtt a munkásság, a dolgozók nagy tömegei, a szocializmus hívei odaadóan és eredményesen munkálkodnak a szocialista építés soron lévő, napi feladatainak megoldásán. ezt nagyszerűen segíti a magyar szocialista munkáspárt xi. kongresszusának és hazánk felszabadulásának 30.évfordulója tiszteletére indított és országossá vált szocialista munkaverseny.

a központi bizottság felhívja a párt-, állami, szövetkezeti, szakszervezeti és kiszervezeteket, hogy a munkaversenyhez minden segítséget adjanak meg. az üzem- és munkaszervezés további javításával úgy bontakoztassák ki a dolgozók alkotó munkáját, hogy a verseny céljait folyamatosan és a népgazdaság fő feladataival összhangban érik el.

a kongresszusi felkészülésünk része, hogy népgazdasági tervünket a lehető legjobban teljesítsük. ezen belül nagy nehézségeket okozott és kivételes erőfeszítéseket követelt a rendkívüli őszi időjárás, a hosszantartó esőzés és az árvíz. szocialista mezőgazdaságunk a társadalomtól kapott segítséggel urrá lett a nehézségeken. a betakarításban és a kenyérgabona vetésben is sikerült behozni az időjárás okozta nagy lemaradást, és megvannak a feltételei annak, hogy a még hátralévő teendőket elvégezzük.

a központi bizottság elismerését és köszönetét fejezi ki az odaadó munkáért, a példás helytállásért a mezőgazdaság, a közlekedés, a szállítás dolgozóinak és az őket segítő ipari üzemek, intézmények és társadalmi szervezetek dolgozóinak, a nyugdíjasoknak, a katonáknak, a diákoknak, mindazoknak, akik a kivételes erőfeszítésekben részt vettek. ez a nagy társadalmi méretű megmozdulás demonstrálta népünk öntudatát, a közösségi felelősségérzet és összefogás nagy erejét./mti/

17.55/a

- 53 -

18²⁰

bb 59. megyei közművelődési aktiva tatabányán

vid/fm/ny hgy

1974 november 21

művelődési intézmények vezetői, országgyűlési képviselők, gazdasági vezetők és szocialista brigádvezetők részvételével vitatták meg csütörtökön tatabányán komárom megye közművelődési helyzetét. jelen volt az aktívaértekezleten izsáki Mihály, a megyei pártbizottság titkára, Kiss István, a megyei tanács elnöke, Pákozdi Antal, az szmt titkára és Havas Miklós, a megyei népfrentbizottság titkára is.

Steiner Tibor, a megyei tanács elnökhelyettese beszámolójában hangsúlyozta, hogy már az elmúlt években is figyelemre méltó eredményeket értek el a közművelődés területén. több városban már korábban elkészítették a népművelési koncepciót, s ennek alapján dolgoznak. ha még nem is teljesen, de kiépítették a művelődési otthonok hálózatát. 92 művelődési ház, s ugyanennyi ifjúsági klub áll a megye lakosságának rendelkezésére. számos ilyen intézmény új, sajátos módszereket keresett és vezetett be a munkások tanulmányának támogatására. jólsikerült új akciókat kezdeményeztek a falusi lakosság és a nagyüzemi munkások művelődésének elősegítésére. rendszeressé tették a képzőművészek bemutatkozását az üzemekben, népszerűek a bérletes hangversenyek, színházi előadások. az elmúlt években többszörösére emelkedett a nagyüzemi munkások száma a megyében, növekedett a magas szakképzettséggel, az érettségivel rendelkező fizikai dolgozók száma.

a tanácskozás 300 résztvevője közül számosan felszólaltak és felhívták a figyelmet a megyei művelődésügy még meglévő hiányosságaira, a megoldást késleltető akadályokra. hangsúlyozták, hogy a megye ipari sajátosságához igazodva munkásközpontúvá kell tenni a közművelődést. az üzemi szocialista brigádokban 56.000-en dolgoznak, s a szocialista brigádmozgalom a munkásművelődés legkövetkezetesebb hordozója. éppen ezért kifogásolták a hozzászólók, hogy a sok brigád teljesen magára hagyva igyekszik válogatni a kulturális lehetőségek és értékek között. javasolták, hogy az illetékes vezetők ne csak a termelési, hanem a kulturális vállalkások teljesítését is segítsék és ellenőrizzék. a művelődési otthonok az eddiginél jobb kapcsolatot építsenek ki a munkáskollektívákkal. előfordul ugyanis, - mutattak rá-, hogy prospektusokkal halmozzák el a szocialista brigádokat, és csupán ebben merül ki a segítség módszere.

/folyt köv/
18.35/ny

-54-

100

bb 59. / megyei közművelődési...folyt/ny

többen bírálták, hogy kevés üzemben fordítanak figyelmet a tanulás munkahelyi ösztönzésére. hangsúlyozták, hogy differenciáltan kell művelődési lehetőséget biztosítani a munkásoknak. a megyében ugyanis nagy azoknak a száma, akik nemrég kerültek a mezőgazdaságból a munkáskollektívákba. körükben lassan halad az iskolázottsági hiány pótlása, s ez kedvezőtlenül hat művelődési igényeik alakulására. hasznos lenne, ha a művelődési otthonok studiokat nyitnának az ilyen dolgozók továbbtanulásának szorgalmazására. több felszólaló beszélt arról, hogy a közművelődésben még sok a kiaknázatlan tartalék. egykori fizikai munkások, akik ma már főiskolai végzettséggel rendelkeznek, nem veszik ki olyan mértékben részüket ebből a munkából, mint amennyire felkészültségük erre alkalmassá tenné őket./mti/

-. -

bb.60. Losonczy Pál,

gg/zs/fé hgy

1974. november 21.

az elnöki tanács elnöke táviratban fejezte ki jókívánságait Sleiman Frangie köztársasági elnöknek a Libanoni Köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából./mti/

-. -

bb.61. kitüntetés

gg/zs/fé hgy

1974. november 21.

a népköztársaság elnöki tanácsa ránci Györgynek, a történettudományok doktorának, az MTA történettudományi intézete igazgatóhelyettesének, az elmúlt másfél évtizedben a magyar történettudomány fejlesztése, a magyar tudománypolitika, és a magyar történettudomány eredményeinek külföldi megismertetése terén szerzett érdemeiért a munka érdemrend arany fokozata kitüntetését adományozta az MTA történettudományi intézete fennállásának 25. évfordulója alkalmából. a kitüntetést Köpeczi Béla, az Akadémia főtitkára adta át./mti/

-. -

-55-

bb.62. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13 órától
18 óráig

fé hgy 1974.november21.

36. országos műszaki könyvtár kiállítása
37. elhunyt glaser ede
38. mongol sajtótájékoztató
39. szilvásgombóc
40. ndk zenei delegáció
41. benzintolvajok elítélése
42. kecskeméti kamara színház
43. védőnők értekezlete
44. magyar-osztrák autóbuszforgalmi tárgyalások
45. sajtótájékoztató a világgélelmezési konferenciáról
46. műanyagfeldolgozó vállalatok és a nkm szoc. szerződése
47. egri festők
48. tárcaközi zöltség-gyümölcsbizottság
49. munkás színházak fesztiválja
50. fémtömegcikkipari igazgatók értekezlete
51. hazaérkezett szurdi istván
52. magyar-csehszlovák könnyűipari tárgyalások
53. pécs-siklósi városrészének tervezése
54. idegenforgalmi vállalat sajtótájékoztatója
55. hazaérkezett dr.molnár ferenc
56. kereskedelmi szakoktatási kiállítás
57. határmenti területfejlesztés
58. közlemény az mszmp kb üléséről
59. közművelődési aktiva
60. losonczi távirat
61. kitüntetés
62. hírojegyzék /mti/

--

-56-

1910

bb 63. időjárásjelentés

pá/ny hgy

1974 november 21

a meteorológiai intézet jelenti 1974 november 21-én csütörtökön:
párás idő, kisebb esővel

várható időjárás péntek estig: jobbra erősen felhős, párás idő, elsősorban délen további kisebb esővel. a reggeli órákban erős párásodás, helyenként köd. időnként kissé megélelkül keleti, dél-keleti szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken általában 5-10 fok között, a tartósan ködös helyeken kevéssel 5mfok alatt./mti/

--

bb.64. a szocialista országok kulturális miniszterhelyetteseinek tanácskozása

pá/a/hgy

1974. november 21.

november 19-21 között budapestén tartották tanácskozásukat a bolgár népköztársaság, a csehszlovák szocialista köztársaság, kubai köztársaság, a lengyel népköztársaság, a magyar népköztársaság, a mongol népköztársaság, a német demokrátiás köztársaság, a román szocialista köztársaság és a szovjetunió kulturális miniszterhelyettesei és szakértői.

a tanácskozást dr.orbán lászló kulturális miniszter nyitotta meg. a résztvevők ismertették országaik közművelődésének fejlődését, helyzetét és feladatait. fontosnak tartották a kapcsolatok további erősítését és kölcsönösen tájékoztatták egymást a közművelődéssel kapcsolatos kutató tevékenységeikről.

meghallgatták a fasizmus felett aratott győzelem 30.évfordulója alkalmából 1975 májusában csehszlovákiában, lengyelországban, és az ndk-ban megrendezendő nemzetközi műkedvelő művészeti fesztivál szervezőinek tájékoztatóját.

a delegációk vezetőit fogadta aczél györgy, a politikai bizottság tagja, a minisztertanács elnökhelyettese.

/folyt.köv./

21.15/a

- 57 -

2128

bb.64./ a szocialisata.....folyt./-a

dr. orbán lászló kulturális miniszter csütörtökön este a margitszigeti nagyszállóban fogadást adott a delegációk vezetőinek és tagjainak tiszteletére. a fogadáson megjelent a szocialista országok budapesti diplomáciai képviselőiteinek több vezetője és tagja./mti/

--

21.15/a

- 58 -

2122

- v é g e -

készült az mti belföldi szerkesztőségében
a szerkesztőség vezetője: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztő: koncz antal

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb.1. muzeumi történelemórák, szervezett látogatások -a
budapesti történeti muzeum kezdeményezései

i/mm/s/hi/a/hgy

1974. november 22.

a budapesti történeti muzeum vezetői, munkatársai, szüntelenül keresik annak lehetőségét, hogyan terjeszthetnék ki ismeretterjesztő tevékenységüket, milyen módszerekkel sikerülne mind több érdeklődővel megismertetni az itt őrzött kincseket. mint elmondták az mti munkatársának, ez év februárjától az iskolások részére ugynevezett muzeum történelemórákat szerveztek. a diákok a tanulmányi anyaghoz kapcsolódva ismerkedhettek meg többek között a régészeti ásatások budapesten, az így élnek a budapestiek, stb kiállításokkal. meglátogatták a középkori királyi palotát, az aquincumi muzeum romterületét, s felkeresték a hercules villát és a fürdő-muzeumot. a most elkészült statisztikák szerint eddig 49 iskolából jelentettek segítséget a muzeumi történelemórák a tananyag elmélyítéséhez, megértéséhez. most a tapasztalatok összegezése alapján a budapesti történeti muzeum még tartalmasabban, még szélesebb körben készíti elő a foglalkozásokat. a tanárok részére tájékoztatókat állítottak össze a muzeumokban őrzött anyagokról, és módszertani eligazítót is nyújtanak. a muzeum lehetővé teszi, hogy a legújabbkori gyűjteményt őrző kiscelli muzeumot a tanárok a muzeumi történelemórák, szertárának, tekintsék, és az általuk kiválasztott anyagból kiállítást rendezzenek. másik kezdeményezés: kísérletként az evig gyárba kihelyezett dolgozók iskolája vii-viii. osztályának tanulói részére a muzeumban tartottak történelemórát.

/folyt.köv./

- 1 -